

Παροράματα

Τεχώς 73, σελ. 98, σ. 1, σ. 4: Στραβών 8, 5, 16 να διαβαστεί 8.6.16

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ινστιτούτο Αρχαιολογίας Πάρου και Κυκλάδων

Ιδρύθηκε το ΙΑΠΚ, που αποτελεί μετεξέλιξη των "Ανασκαφών Πάρου", του φορέα ο οποίος, υπό την αιγίδα της εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας, πραγματοποιεί κατά την περίοδο 1992-1994 αρχαιολογικές έρευνες στην Παρόικα και σε 40 περίπου αρχαίες θέσεις της βορειοανατολικής Πάρου.

Το ίδρυμα άρχισε επίσημα τη λειτουργία του από τη 1ου Ιουλίου 1999 με έδρα την Παρόικα Πάρου. Φοιέζονται στο κτήριο συνεδρωμάτων του Δημοτικού Συμβουλίου, στον περιφερειακό δρόμο Παρόικας. Η δρομολόγηση του Ινστιτούτου συσταίρεται σημαντικό αριθμό εκδοτικών. Στα ιδρυτικά μέλη περιλαμβάνονται πανεπιστημιακοί, ερευνητές και επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους. Το Ινστιτούτο Αρχαιολογίας Πάρου και Κυκλάδων αποτελεί φορέα προαγωγής της ιστορικής και αρχαιολογικής έρευνας στο Αιγαίο, σε τοπικό και διεθνές επίπεδο. Στις δραστηριότητες του Ινστιτούτου περιλαμβάνονται:

- Η μελέτη και διάσωση μνημείων και ιστορικών στοιχείων που προβάλλουν τη διαχρονική παρουσία του ελληνικού πολιτισμού στο Αιγαίο.
- Η οργάνωση σεμιναρίων και συνεδρίων σε θέματα αρχαιολογίας, περιβάλλοντος, ιστορίας, πολιτισμού και τέχνης.
- Η προώθηση εισηγήσεων προς την Τ.Α. και τα αρμόδια υπουργεία για την ανάδειξη του μνημειακού πλούτου της Πάρου και των Κυκλάδων.
- Η καθιέρωση της Πάρου ως κέντρου μελέτης του ιωνικού πολιτισμού και της γλυπτικής και αρχιτεκτονικής του Αιγαίου.

Σύμφωνα με το Καταστατικό, πρόεδρος του Ινστιτούτου εκλέγεται αρχαιολογικός κάτοχος διδακτορικού διπλώματος.

Το Ινστιτούτο έχει αξιόλογη βιβλιοθήκη, ηλεκτρονική τράπεζα πληροφοριών με αρχεία που αφορούν σημαντικού αριθμού θεμάτων σχετικών με τη διαχρονική συμβολή της Πάρου στην τέχνη και τον πολιτισμό του Αιγαίου.

Πέρα από την ενεργή ανασχολήση με την έρευνα και την διδασκαλία φοιτητών της χώρας μας και του εξωτερικού, στους σκοπούς του φορέα περιλαμβάνεται η οργάνωση και έκδοση βιβλίων σε θέματα αρχαιολογίας, τέχνης και πολιτισμού της Πάρου και των Κυκλάδων, η δημοσίευση Πρακτικών

συνεδρίων, η συστηματική δημοσίευση της Ανασκαφής των Κουκουναριών.

Το ΙΑΠΚ, στην προσπάθειά του να συμβάλει στην τουριστική αναβάθμιση της Πάρου και στην προβολή του μνημειακού της πλούτου, έχει στόχο πολλές εκδηλώσεις και έντονη δραστηριότητα, ενώ έχει ήδη πραγματοποιήσει με επιτυχία τον Σύνδεσμο με θέμα την Αρχαιολογία της Πάρου.

"Ανακρίθηκαν" τα κόμματα για το περιβάλλον

Ένα μήνα πριν από τις βουλευτικές εκλογές, με πρωτοβουλία της "Ελληνικής Εταιρείας για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς", που ανέλαβε το ρόλο του συντονιστή, έντεκα περιβαλλοντικές οργανώσεις είχαν την αποκατά να υποβάλουν ερωτηματολόγιο στα έξι κόμματα της προηγούμενης Βουλής και να τα "ανακρίνουν" σε θέματα περιβάλλοντος. Οι έντεκα οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένης της Ελληνικής Εταιρείας, ήταν κατά αλφαβητική σειρά: ο Αρκτούρος, ο Αρχέλιον, το Δίκτυο "Μεσόγειος SOS", το Δίκτυο Προστασίας Φυσικού Περιβάλλοντος και Ιστορικής - Πολιτιστικής Κληρονομιάς (το οποίο περιλαμβάνει 42 επιμέρους οργανώσεις), η Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, η Εταιρεία για τη Μελέτη και την Προστασία της Μεσογειακής Φύσης, ο Μεσογειακός Σύνδεσμος για τη Σημείωση των Θαλασσίων Χελωνών (Medassett), οι Φίλοι του Ελληνικού Κέντρου Περιβάλλοντος Αγρίων Ζώων και Πουλιών και το WWF-Ελλάδα.

Τα κόμματα, προς τα οποία απευθύνθηκαν 37 ερωτήσεις για το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον, ήταν το ΠΑΣΟΚ, η ΝΔ, το ΚΚΕ, ο Συνασπισμός, το ΔΗ.Κ.Κ. και οι Φυλελεύθεροι. Και αποκατά, βεβαίως, ήταν να σταλούν ερωτήσεις σε πέντε κόμματα, τα οποία δεν έχουν εκπονήσει πρόγραμμα για την προστασία του περιβάλλοντος στη χώρα μας, τα οποία θεωρήσαν περιττή οιαδήποτε σχετική αντιπαράθεσή τους, ή έστια, διαφοροποίηση της τα πολιτικά μέρη προεκλογικά "ντιμπίτ", στρουγγυλά τραπεζία και άλλα ανάλογα, όπως και απέφυγαν, κατά την ίδια περίοδο, να υπογράμμιζον τις περιβαλλοντικά θέματα τους προβληματίζουν ως θέματα προοριστικά του μέλλοντος. Μόνον ο Συνασπισμός στις μέρες πριν από την 9 Απριλίου κυκλοφόρησε, όπως πληροφορηθήκαμε, φυλλάδιο για τα περιβαλλοντικά θέματα.

Πενήντα έξι συμβατές δημοσκοπήσεις, όπως αυτή που δημοσίευσε ο "Ταχυδρόμος" στις 8 Απριλίου, δείχνουν τα θέματα περιβάλλοντος να συγκαταλέγονται στα βασικότερα θέματα που απασχολούν τους πολίτες σε σταθερή βάση. Στην αναφερόμενη δημοσκόπηση, που έγινε για λογαριασμό του περιοδικού "Ταχυδρόμος" στο πρώτο δεκαήμερο του Φεβρουαρίου, πρώτη προτεραιότητα δινόταν στα θέματα παιδείας και υγείας (59,5% των ερωτηθέντων), έπειτα

στην ανεργία των νέων (51,8%) και αμέσως μετά (36,3%) διατυπώνονταν το αίτημα για θέσπιση συντάχων μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος, ενώ ακολουθούσε το αίτημα για αλλαγή της πολιτικής νοσοφίας (34,3%), το οποίο προφανώς αφορά πρωτίστως τα ίδια τα κόμματα και τα στελέχη τους, ενώ συνδέεται και με το πρόγραμμα των Α.Α. λοιπόν, όπως και σε πλείστα άλλα θέματα της κοινωνικής ζωής, τα κόμματα δρουν και "σχεδιάζουν" ερήμην της κοινωνίας, που περνά μία ιδιόρρυθμη περίοδο, κατά την οποία τα πλέον δημοφιλή και ακραία στοιχεία της βρίσκονται στο περιβάλλον, έχοντας συχνά πεισθεί ότι, υπό τις παρούσες συνθήκες, δεν υπάρχουν δυνατότητες να δράσουν αποτελεσματικά.

Στις 30 Μαρτίου οργανώθηκε, λοιπόν, συνέντευξη Τύπου, κατά την οποία επερώτησαν των έξι κομμάτων παρουσιαστικώς για να απαντήσουν σε ερωτήσεις δημοσιογράφων του αθηναϊκού Τύπου, με ορισμό το ερωτηματολόγιο που τους είχε υποβληθεί. Δυστυχώς μόνο τρία κόμματα (ΝΔ, ΚΚΕ και Φυλελεύθεροι) ανταποκρίθηκαν στο αίτημα που είχαν διατυπώσει οι οργανώσεις, δηλαδή να απαντήσουν έγκαιρα και γραπτά στα ερωτήματα, οι απαντήσεις τους να μοιραστούν στους δημοσιογράφους και έτσι να είναι δυνατή, στις 30 Μαρτίου, η συζήτηση με τον Τύπο. Τα τρία κόμματα που δεν απάντησαν γραπτά περιέδωσαν εκ των υστέρων απαντήσεις με γραπτή απάντηση. Έτσι, η συνέντευξη μετατράπηκε σε επανάληψη για τους τρεις που είχαν απαντήσει γραπτά, ενώ περιορίστηκε σε πρόχειρες απαντήσεις, από τους άλλους τρεις, επί των γραπτών ερωτημάτων που τους είχαν υποβληθεί έγκαιρα. Παρ' όλα αυτά, ο αθηναϊκός Τύπος έδωσε μεγάλη δημοσιότητα στο θέμα την επόμενη μέρα. Είναι βεβαία αδύνατο, μέσα από τις στήλες αυτές, να δώσουμε έστω και συνοπτική (αλλά και συγκριτική) εικόνα των απαντήσεων κατά θέμα. Κατ' ανάγκη θα περιοριστούμε λοιπόν, σε μερικές γενικές διαπιστώσεις και στενά και αυστηρά σε ό,τι προοίσει το ιστορικό-ανθρωπογενές περιβάλλον (διάκριση που ίσως δεν ευταθεί, πλέον, στις μέρες μας).

Καταρχήν διαπιστώθηκε ότι κανένα κόμμα δεν έχει μέχρι σήμερα προβληματιστεί ουσιαστικά σε θέματα περιβάλλοντος και, φυσικά, δεν έχει προχωρήσει σε διατύπωση στρατηγικής, οι οποίες δεν αποκλείεται να οδηγούσαν, ορισμένες τουλάχιστον από αυτές, σε κάποιες ριζικές αναθεωρήσεις παραδοσιακών πολιτικών, αλλά πιθανόν και της ίδιας της φυσιολογίας και της οργάνωτικής δομής τους. Ιδιαίτερα οι εκπρόσωποι των δύο μεγάλων κομμάτων οφάνηκαν να βρίσκονται σε διαδραστική θέση, να αποφεύγουν δεσμεύσεις με τις απαντήσεις τους, αφού επεξεργασμένη πολιτική δεν υπάρχει, ενώ αντίθετα υπάρχουν τα δείγματα της μέχρι σήμερα πολιτικής που εφαρμόστηκε, με κατά κανόνα αρνητικό ισοζύγιο. Ας έρθουμε όμως στα ίδια τα θέματα.

Από το 1961 και από αυτές εδώ τις στήλες έχουμε επανειλημμένα υποστηρίξει την ανάγκη δημιουργίας ενιαίου υπουργείου για την προστασία του περιβάλλοντος και της ιστορικής κληρονομιάς. Από την άλλη θεωρούμε εντέλως αναχρονιστική την "ανάγκη" υπομείνει για τα δημόσια έργα, ανάγκη των πρώτων μεταπολεμικών ετών, η οποία οδήγησε σε "μεταλλωμένα" και στη δημιουργία τερατώδους διοικητικών μορφών, διαιωνισμό Επηρεασμένες αντιλήψεις για "μεγάλα έργα" και αντιχαζαίες ευθές του περιβάλλοντος. Σε όλες τις ελεγχόμενες χώρες τέτοιο υπουργείο είναι ανύπαρκτο, ενώ κάθε υπουργείο είναι υπεύθυνο για τη διακεραλωτή των έργων της αρμοδιότητάς του. Η ιδέα του χωρισμού-αποχωρισμού των δημοσίων έργων από το περιβάλλον πήρε το δρόμο της και σήμερα έχουμε και τα εξ κώματα να προβληματίζονται για το Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε., το ΠΑΣΟΚ αλλά να δηλώνει ότι, πάντως, το υπουργείο δεν θα βλάπτοντας δεν αποτελεί καθεστώς παράνομο, για ΝΔ να συμφωνήσει με τον χωρισμό (όπως και το ΚΚΕ, ο ΣΥΝ και το ΔΗΚΚΙ), αλλά να είναι αντίθετη προς την αύξηση των υποτυπών, και με μόνους τους Φιλελευθέρους, λόγω ιδεολογικής αντίθεσης, να υποστηρίξουν ότι στο Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. πρέπει να υπαχθεί ακόμα και... η προστασία των δασών!

Είναι αυτό το μόνον σημείο αναχρονισμού που παρουσιάζει οι αναπαραστάσεις των τελευταίων που, κατά τα άλλα, διατυπώνουν από τις πλέον προοδευτικές αντιλήψεις.

Ως προς το θέμα του σεβασμού των αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας δημιουργήθηκε σχεδόν πλήρης συνείδηση για την έκδοση του σχετικού νόμου που εκμετέλλεται από το 1975 (με μόνο το ΠΑΣΟΚ να επισημαίνει ότι, πάντως, το ΣΥΕ... δεν είναι Συνταγματικό Δικαστήριο...). Πλήρης ομοφωνία υπήρξε, επίσης, για την καθιέρωση συμμετοχικών διαδικασιών και την άμεση κίνηση της σχετικής Σύμβασης του Αρχαίου (που πάντως την υπογράφηκε το 1998 και μέχρι σήμερα δεν έχουμε κυρώσει: οι παλαιοί αναγνώστες θα θυμούνται, ίσως, τα ακατάπαιστα σχολιά μας για την κύρωση της Σύμβασης της Γρανάδας, η οποία χρειάστηκε επτά ολόκληρα χρόνια...). Πλήρης ομοφωνία υπήρξε, εξάλλου, για την ανάγκη οργάνωσης καλύτερου συστήματος κινήτρων προς τους ιδιοκτήτες διατηρητέων κτηρίων - αλλά και σ' αυτό το θέμα κανένας δεν είπε γιατί, έστω και με τα σημερινά κίνητρα, που είναι ο-πολύτως υπαρκτά, κανένα υπουργείο δεν φροντίζει να ενημερώνει σχετικά τους ενδιαφερόμενους.

Τέλος, ως προς το ερώτημα για την κατάθεση στην αυθαίρετων σε χώρους σημαντικών και ευαίσθητους, όπως οι αρχαιολογικοί χώροι και οι υδροβότοποι, είναι πολύ χαρακτηριστικό ότι το ΠΑΣΟΚ έστειλε το μπλακ στους νόμαρχους και τους δημάρχους, η ΝΔ αναγνώρισε ότι υπάρχει πρόβλημα και πρέπει να λυθεί, όλα τα άλλα κόμματα τά-

χθηκαν υπέρ της κατάθεσης των αυθαίρετων, με διευκρίνιση από τον Συνασπισμό ότι θα πρέπει να υπάρξει και διακομματική συνένωση για τη χάραξη κοινής πολιτικής κατά των αυθαίρετων.

Η Ελληνική Εταιρεία ανέλαβε την έκδοση των σχετικών Πρακτικών. Ωστε να υπάρξει, για πρώτη ίσως φορά στα πολιτικά χρονικά, μία γραπτή καταγραφή των θέσεων των κομμάτων για το περιβάλλον, έστω με τους περιορισμούς που εκφράσαμε προηγουμένως, σε χρήση κάθε πολιτή αλλά και προς έλεγχο της μελλοντικής συμπεριφοράς και δράσης τους.

Βασίλης Κ. Δωροθέτης

Νέα από τη Σαλαμίνα

Καθαρίζεται επίτελους το αρχαίο λιμάνι της Σαλαμίνας, όπου βρίσκεται ο θρύλος των Σαλαμιναίων και, κοντά σ' αυτόν, η λεγόμενη σπηλιά του Ευριπίδη, από τα μπάζα και τα σκουπίδια που κατακλύζουν δεκαετίες τώρα την περιοχή. Το Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. και ο Ο.Α.Π. (Οργανισμός Λιμένων Πειραιώς) αποφάσισαν να προχωρήσουν στην ανέκλυση των περίπου 40 μισοβυθισμένων πλοίων και έτσι να ελευθερωθεί ο χώρος του λιμανιού για ανασκαφή.

Ολυμπιακό Μουσείο

Πραγματικότητα αποτελεί πλέον το διεθνές Ολυμπιακό Μουσείο της Αιζάνης, ένας μοντέρνος χώρος, ο οποίος φιλοξενεί εκθέματα σχετικά τόσο με τη σύγχρονη ιστορία της Ολυμπιακής διοργανώσεως όσο και με τα αρχαία Ολύμπια. Στον κύριο χώρο του Μουσείου εκτίθεται αναπαράσταση όλων των χώρων της αρχαίας Ολυμπίας, ενώ στην είσοδο του Μουσείου είναι αναμμένη η ολυμπιακή φλόγα. Έμπνευση για το Μουσείο αυτό αποτέλεσε η αρχαία Ολυμπία, ενώ στόχος της λειτουργίας του είναι η απόδοση τιμής στο ολυμπιακό πνεύμα.

Μεσαιωνικές τοιχογραφίες σε ρωμαϊκή εκκλησία

Ο κύκλος των τεσσάρων εποχών του έτους, διάφορες γεωργικές εργασίες και απεικονίσεις ζώων είναι μερικά από τα θέματα των τοιχογραφιών που πρόσφατα αποκαλύφθηκαν στην εκκλησία των Santi Quattro Coronati στη Ρώμη. Οι τοιχογραφίες χρονολογούνται από ιστορικούς τέχνες στον 13ο αιώνα, περίοδο κατά την οποία το συμπλεγμένο της εκκλησίας, χτισμένο ήδη από τον 9ο αιώνα - υπέστη κάποιες γενικότερες αναμορφώσεις και τοιχογραφήθηκε. Οι ιστορικοί τέχνες εκτιμούν ότι το ύψος των τοιχογραφιών υπερεπείστηκε και από τη βυζαντινή τέχνη.

Νέο είδος δεινοσαύρου

Ένα νέο είδος φυτοφάγου δεινοσαύρου αποκαλύφθηκε στη Σαχάρα από ομάδα παλαιοντολόγων του Πανεπιστημίου του Σικάγο. *Joharia Iguadensis*

είναι το όνομα που δόθηκε στο νέο είδος, το οποίο υπολογίζεται ότι θα ζήγει περίπου 20 τόνους, ότι είχε μακριά λαιμό και μήκος που έφτανε τα 20 μέτρα. Οι ερευνητές αποφάνθηκαν ότι οι *Joharia Iguadensis* έζησαν πριν από 135 εκατομμύρια χρόνια, όταν η σημερινή έρημος ήταν ένα μεγάλο δάσος.

Νέο Μουσείο στη Λευκάδα

Μετά από έναν ολόκληρο αιώνα ανασκαφών με πλούσια ευρήματα, το νησί της Λευκάδας απέκτησε νέο Αρχαιολογικό Μουσείο που στεγάζεται στο Πολιτιστικό Κέντρο της πόλης. Το φάσμα των εκθεμάτων συνδέουν αρχαιολογικοί θησαυροί από τη Μέση Παλαιολιθική εποχή έως την Ύστερη Ρωμαϊκή. Οι επισκέπτες μπορούν να ενημερωθούν από σχετικό φυλλάδιο του Μουσείου.

Συνηρεταί

ο «Τάφος της Κρίσεως»

Σχεδόν έτοιμος να δεχθεί το πλήθος των επισκεπτών είναι ένας από τους σημαντικότερους μακεδονικούς τάφους στη Λευκάδα της Νάουσας, στην Ημιάδα, ο «Τάφος της Κρίσεως». Ανασκαφές διεξάγονονται εδώ και τρία χρόνια, με απόφαση του ΥΠ.Π.Ο. Έπειτα από την πιασ' όλην κάπνιση του νημιού. Ολοκλήρωτη η πρόσφορη ενοποθετήθηκε, συνηρεταί και επανοποθετήθηκε, ενώ ρβδία πτανίου και ειδικό σεβαστοκόνημα χρησιμοποιήθησαν κατά πολυάριθμες ρωμικές.

Στη λίμνη Κάρλα

Η αποκατάσταση του υγρότοπου της αρχαίας λίμνης Βοιθίδας (Κάρλα) έχει κριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως έργο επιλέξιμο για χρηματοδότηση, χωρίς ωστόσο να έχει ενταχθεί στο Γ' Κοινωνικό Πρόγραμμα Στήριξης. Πρόκειται για περιοχή πλούσια σε μυθολογικές αναφορές, καθώς στη βόρεια πλευρά της λίμνης κατοικούν οι Κένταυροι και οι Λαίβες, οι οποίοι σε μια έρκαυστη μάχη της μυθολογίας συγκρούστηκαν στο σημείο αυτό. Από το ΤΕΕ Μαγνησίας εκδόθηκε τώμος με τίτλο «Λίμνη Κάρλα», με στόχο την τεκμηρίωση του περιβαλλοντικού χαρακτήρα της λίμνης.

Τα ευρήματα

της Αττικής οδοί

Ποικίλα αρχαιολογικά ευρήματα έχουν βρεθεί στο φως κατά τις εργασίες διάσωσης της Αττικής οδοί (Ελευσίνας - Σταυρού - Σπάτων) σε διάφορα σημεία του λεκανοπεδίου. Στη λεωφόρο Μαραθώνος, ένα οικόπεδο θα φιλοξενηθεί τα ευρήματα που αποκαλύφθηκαν: ένα μαρμαρίνο βάθρο και κάποια ταφικά σινύλα. Στην Αιυλία Μενιδίου εντοπίστηκε οικοδόμημα 35x17 μ., -ίως αιταποθήκη ή υδατοδεξαμενή -, το οποίο χρονολογείται στην ύστατη αρχαιότητα ή την πρώτη Βυζαντινή εποχή. Το οικοδόμημα θα μεταφερθεί και αυτό σε παράρτητο οικόπεδο, σύμφωνα με

απόφαση του ΚΑΣ. Ένας ρωμαϊκός, κυκλικός περιβόλος, διαμέτρου 24 μ., του οποίου διατηρείται η μάντρα, βρέθηκε στη θέση «Μαύρη Γρα» στο Μενίδι. Η χρήση του περιβόλου δεν έχει ακόμα αποσαφηνιστεί από τους υπεύθυνους αρχαιολόγους. Τέλος, η περιοχή της Παλλήνης έχει αναδειχθεί έναν εξαιρετικά ενδιαφέροντα προϊστορικό οικισμό.

Σαράντα χρόνια Βυζαντινών Ερευνών

Τα σαράντα χρόνια λειτουργίας του συμπλήρωσε το Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών. Σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε για την επέτειο αυτή, οι καθηγητές Ν. Οκονομίδης και Σ. Βρωνώνης επεσημάναν μεταξύ άλλων και τα προβλήματα που κάλειτα να αντιμετωπιστούν η βυζαντινολογία σε διεθνές επίπεδο. Ας σημειωθεί ότι, σε ανδρόπητη εκδήλωση της Ακαδημίας Αθηνών, τιμήθηκε ο Μανώλης Χατζηδόκης, ιδρυτής του Κέντρου Έρευνας Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης.

Παράνομη ανασκαφή στη Σαλαμίνα της Κύπρου

Ανασκαφές στη νεκρόπολη της Σαλαμίνας ξεκίνησε από τον περασμένο Αύγουστο το Πανεπιστήμιο της Αγκυρας, με επικεφαλής τον καθηγητή Ozgurmen. Οι ανασκαφές διενεργούνται παράνομα, καθώς αντίβραχη στην Σύμβαση της Χάγης, η οποία απαγορεύει κάθε αρχαιολογική εργασία στα κατεχομενά εδάφη χωρίς προηγούμενη συγκατάθεση της νόμιμης κυβέρνησης της χώρας. Όπως ήταν αναμενόμενο, διαβήματα διαμαρτυρίας έγιναν από τον καθηγητή Β. Καραγιώργη προς τη σχετική επιτροπή της Unesco.

Χαρτογράφηση των ελληνικών βυθών

Μεταξύ των τελευταίων πορισμάτων των υποθαλάσσιων αρχαιολογικών ερευνών συγκαταλέγεται ναυαγία πιθανότατα οθωμανική εμπορικού πλοίου του 5ου π.Χ. αιώνα κοντά στην Αλόνησο. Εντοπίστηκαν 3 - 4 χυμάδες αμφορέας που περιέχουν κρασί από τη αρχαία Μένδη και τα νησιά Σκόπελο και Αλόνησο, αλλά και ποικιλία επιτραπέζια αγγεία, με εγχάρκτη η επίμοστη διακόσμηση, μεταλλικά αγγεία κ.ά. Παρόμοιο είναι και το φορτίο ενός ακόμα ναυαγίου που εντοπίστηκε στο νησί Κόρα Παναγιά στις Βόρειες Σποράδες. Η ανάλυση της κεραμικής χρονολογεί το πλοίο στον 5ο αιώνα και πιο συγκεκριμένα στην περίοδο της εκστρατείας που διεξήγαγε ο Κίμωνας κατά των Περσών στη Θράκη.

Στη Χαλκίδα, στο λιμάνι της Τορώνης στη Σίβωνα, εκάθεται οι τμήμα της κλασικής πόλης αποτελεί η σημερινή θαλάσσια περιοχή στα βορειοανατολικά. Στον όρμο της Μεθώνης, εκατό στρέμματα περίπου συνδύονται τον καταπονημένο οικισμό της Μέσης Εποχής του Χαλκού, η καταστροφή του οποίου μάλλον

θα πρέπει να αποδοθεί σε σεισμό.

Τμήμα κυματοθραύστη εντοπίστηκε στα νότια του αρχαίου λιμανιού της Σάμου, στο σημερινό Πυθαγόρειο, κτίσμα το οποίο ταυτίστηκε με το λεγόμενο «χώμα» του Πολυκράτη, ένα από τα σημαντικά έργα του στο νησί.

Τέλος, σε πολύ καλή κατάσταση βρίσκονται τα λείψανα τόσο του γαλλικού πλοίου «La Thérese», που ναυάγησε τον 17ο α. στη θαλάσσια περιοχή του Ηρακλείου στην Κρήτη, όσο και του εμπορικού πλοίου που βυθίστηκε τον 16ο αιώνα στη Ζάκυνθο.

Πρώμα δείγματα αλφαβήτου στην Αίγυπτο;

Επιγραφή εγχάρκτη σε ασβεστολιθικό βράχο της ερήμου Ουαντί ελ Χαλ στην Αίγυπτο αποκάλυψε πρόσφατα και παρουσιάστηκε στην Society of Biblical Literature στη Βοστώνη. Τα σύμβολα της επιγραφής, η οποία χρονολογείται μεταξύ του 1900 και 1800 π.Χ., ταυτίστηκαν από τους υπεύθυνους αρχαιολόγους του πανεπιστημίου του Yale με γράμματα του σημερινού αλφαβήτου. Διατυπώθηκε η υπόθεση ότι το αλφάβητο αυτό επεξεργάστηκαν εμπόροι σημαντικής προέλευσης, οι οποίοι αναμόρφωσαν τα αυγυπτικά ερωγραφικά σύμβολα.

Απολογισμός εργασιών

Απολογισμό για τη χρονιά που πέρασε παρουσιάζει σε εκδήλωση του το Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Αθηνών. Κατά τη διάρκεια του 1999 πραγματοποιήσε έρευνες και ανασκαφές στον Κεραμεικό - ιδιαίτερα ενδιαφέροντες τη μελέτη του δρόμου της Ακαδημίας-, στο Ηραίο της Σάμου, στην Αρχαία Ολυμπία και στην Τίρυνθα.

Ένας αιώνας από τις ανασκαφές της Κνωσσού

100 χρόνια από την έναρξη των ανασκαφών στην Κνωσό συμπληρώθηκαν στις 23 Μαρτίου. Για την επέτειο αυτή, και τιμώντας τη μνήμη του σερ Arthur Evans, η Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή της Αθήνας και η Αρχαιολογική Υπηρεσία προγραμματίσαν σειρά εκδηλώσεων. Το πρώτο της 23ης Μαρτίου του 2000, μπροστά στον ανδριάντα του Evans στη δυτική αυλή του ανακτόρου, πραγματοποιήθηκε τελετή, ενώ το ίδιο βράδυ δόθηκαν διαλέξεις για τη ζωή και το έργο του από τους Στυλιανό Αλεξίου και Sinclair Hood. Επίσης, την ίδια μέρα ανακοινώθηκε έκθεση αφιερωμένη όχι μόνο στον Evans, αλλά και στον Μινώα Καλοκαίρι, ο οποίος είχε πρώτος ανακαλύψει αρχαιότητες στην Κνωσό.

Ανακινίστηκε το Μουσείο Μεταβυζαντινής Τέχνης στη Βενετία

Ανακινισμένο επαναιετοουργή το Μουσείο Μεταβυζαντινής Τέχνης στη Βενετία. Το έργο, που ολοκληρώθηκε

κυρίως χάρη στη αδιάκοπες εργασίες του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας και της νέας διευθύντριας του κας Χρύσα Μακρέζου, προβάλλει το σημαντικό έργο πολλών Ελλήνων καλλιτεχνών που έζησαν στη Βενετία μετά την κατάλυση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

SOS ναύτο το κτήμα Θων

Προς την ολοκληρωτική τομεντοποίηση οδηγούνται δυστυχώς τα 8 στρέμματα του κτήματος Θων στο κέντρο της Αθήνας. Στην ίδια έκταση μέσα σε ένα γκαράζ βρίσκεται και το διατηρητέο εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου, χτισμένο από τον Τσιλερ. Ηδη έχει δοθεί άδεια για την ανέγερση πολυώροφου κτιρίου στα 4 στρέμματα, ενώ η υπολοιπη έκταση αναμένεται να τομεντοποιηθεί από τους συνδικαλιστές - Απολο Αντώνη, Γραφικό, Ναοκομείο Σωτήρα - παρ' όλης τις ελλογες αντιδράσεις των κατοίκων της περιοχής.

Καταστροφή βυζαντινών μνημείων

Όξυτο πρόβλημα αντιμετωπίζει ο μακρός βυζαντινός ναός του Αγίου Σάββα στο Βοτανικό, χτισμένος τον 9ο μ.Χ. αιώνα. Πολλές οι μεταγενέστερες προσθήκες, ωστόσο, από αυτήν την πρώτη φάση διασώζονται ταγορηφείες σε αρκετά σημεία του κρού. Δυστυχώς, μετά τον σεισμό του Σεπτεμβρίου το κτίμα ουσιαστικά χωρίστηκε στα δύο, όπως διαπιστώσαν αρχαιολόγοι έπειτα από αυτοψία. Παράλληλα, τα ψηφιδωτά από τα εσωράγια της Μονής Δαφνίου αποτοχίστηκαν, προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες υποστολώσεις, έπειτα από τις καταστροφές του σεισμού του περασμένου Σεπτεμβρίου.

Λειτουργεί το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας και Απολιθωμένων Δάσους

Εγκαινιάστηκε στη Λέσβο το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας και Απολιθωμένων Δάσους, το οποίο περιλαμβάνει θεία και χυρούς υποδοχής και συγκεντρώσαν. Επιπλέον, τα 35 στρέμματα που περιβάλλουν το μουσείο και εμπύπτον στην ιδιοκτησία του προβλέπεται να λειτουργήσουν ως ανοικτό μουσείο, εφόσον πολλές ακερείες ρίζες απολιθωμένων δέντρων έχουν αποκαλυφθεί στο χώρο αυτόν.

Αποκαλύφθηκε το «Κάθισμα της Παναγίας»

Ένας οκταγωνικός ναός, διαστάσεων 4x4,5 μέτρων, αποκάλυφθηκε κατά τη διάρκεια έργων για τη διαπλάτυνση του δρόμου Βηθλεέμ - Ιεροσόλυμων. Η ανασκαφή πραγματοποιείται με τη συνεργασία της Ισραηλινής Υπηρεσίας Αρχαιοτήτων και το Πανεπιστήμιο Αθηνών (επικεφαλής ο καθηγητής Γ. Αββα). Το κεντρικό οκτάγωνο περιβάλλεται από επίσης οκταγωνικό περίστωο με ψηφιδωτά. Επιπλέον, όλο το κτίμα πε-

ριβόλλεται και από νέο οκτάγωνο που περιλαμβάνει τέσσερα παρεκκλήσια. Το ημικύκλιο αυτό συγκρότημα ταυτίζεται από τον κ. Λάββα με το «Κάθισμα της Παναγίας», το σημείο δηλαδή, όπου σύμφωνα με το Ευαγγέλιο κάθισε η Παναγία ηγναιώντας στη Θηλέεμ για την απογραφή. Ποικιλές γραπτές πηγές της Πρωτοβυζαντινής και της Μεταβυζαντινής περιόδου οδήγησαν τους υπεύθυνους στο συμπέρασμα ότι το ναϊκό αυτό σύμπλοκο σχηματίζει τον 5ο μ.Χ. ναΐο από την κελιά, μια χώρα που θέλησε να ανακοσμήσει ανά γύρω από το βράχο που κάθισε η Παναγία. Οι περιβάλλοντες ευκτήριες οικίες οικοδομήθηκαν έπειτα από απόφαση της Συνόδου της Εφέσου το 431 μ.Χ.

Προστασία για τα αρχαία θέατρα

Ακατάλληλα για παραστάσεις και πολιτιστικές εκδηλώσεις κρίθηκε το 80% των καταγεγραμμένων αρχαίων θεάτρων της χώρας μας, εφόσον ιδιαιτέρως για ημνημία που χρήζουν ιδιαίτερης φροντίδας. Την απόφαση αυτή έγκρισε με γνημοδοσή του το ΚΑΣ, το οποίο προτείνει η παραχώρηση των υπολοίπων αρχαίων θεάτρων να πραγματοποιούνται μόνο με την τήρηση αυστηρότατων προϋποθέσεων.

Το Άβαιο Επιδαύρου

Εγχειρίδιο εκ νέου από το ΚΑΣ η μελέτη αποκατάστασης της ντίπας όψης της Στόας Αβάτου Επιδαύρου (ή Εγκομητρίου), θεραπευτικού κέντρου του 4ου π.Χ. αιώνα, στο οποίο οι ασθενείς αποζητούσαν με ποικίλους τρόπους τη θεραπεία τους. Η πρώτη φάση της αναστήλωσης του ημνημίου έγινε το 1988· ωστόσο, αυτή τη φορά πρόταση της Επιτροπής Συντήρησης Μνημείων αποτελεί η αναστήλωση κίωνων. Πρόσφατα καθαρισμό αποκαλύμματα διάσπαρτα αρχιτεκτονικά μέρη, τα οποία ο αρχιτέκτονας Ιωάννης Μαυροματζίδης θα συνδυάσει με νέα υλικά. Έτσι θα καταστεί δυνατή η επισκευμότητα του ημνημίου.

Δύο δωρικά κιονόκρανα ανεκκίστηκαν από το βυθό της Πάρου

Από βάθος 7 περίπου μέτρων, στο βυθό του λιμανιού της Παροικίας, ανελκίστηκαν στα τέλη Ιανουαρίου δύο δωρικά κιονόκρανα από παλιανό μάρμαρο. Η ύπαρξη ναοί δεν επιβεβαιώνεται ούτε από την αυτοψία, εφόσον η επιφάνεια του βυθού δεν μαρτυρεί τέτοια ίχνη, αλλά ούτε και από αρχαίες πηγές. Ας σημειωθεί ότι οι διαστάσεις των παριανών κιονόκρανων αντιστοιχούν σχεδόν σε αυτές των κιονόκρανων του Παρθενώνα.

Μνημεία της Κηφισιάς

Αρχαιολογικός χάρτης-οδηγός όλων των ευρημάτων που έχουν αποκαλυφθεί στην περιοχή της Κηφισιάς θα

εκδοθεί από την Β' ΕΚΠΑ και το Δήμο Κηφισιάς σε ένα περίπου χρόνο. Η κίνηση αυτή στοχεύει τόσο στην πληρέστερη επιστημονική μελέτη των αρχαιοτήτων όσο και στην εξοικείωση των κατοίκων με τον αρχαιολογικό πλούτο της περιοχής τους. Μελλοντικό σχέδιο αποτελεί και η δημιουργία με μουσείου, το οποίο θα στεγάζει ευρήματα ποικίλων περιόδων. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το νεκροταφείο του 5ου π.Χ. αι. στην Αγία Κυριακή της Κάτω Κηφισιάς. Κάποιες εργασίες έχουν ήδη δημοπρατηθεί, όπως η προστασία και ανάδειξη του ρωμαϊκού ταφικού ημνημίου της οδού Κασαβέτη.

Μουσείο Κυπριακών Αρχαιοτήτων

Το πρώτο Μουσείο Κυπριακών Αρχαιοτήτων αναμένεται να λειτουργήσει στο νέο πολυμορφο μηχανοκίνητο συγκρότημα «Αθηνάια», το οποίο θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του έτους. Για το νέο μουσείο, το οποίο θα περιλαμβάνει τέσσερις αίθουσες και ευρήματα από τη Νεολιθική έως και τη Μεσαιωνική περίοδο, συνεργάστηκαν η κα Μαμαδάκη και ο συλλεκτήρας Δημήτρης Πετρίδης. Ας σημειωθεί ότι η «Αθηνάια» θα περιλαμβάνει επιπλέον Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης.

Βιβλιοθήκη Αισθητικής

Σε αυτόνομο, ειδικά σχεδιασμένο χώρο στεγάζεται η Βιβλιοθήκη Αισθητικής του Ιδρύματος Μιχαήλ (Βασ. Σοφίας 79, 2ος όροφος). Στο δυναμικό της βιβλιοθήκης συμπεριλαμβάνονται μεταξύ άλλων συγγράμματα που αφορούν την Αρχιτεκτονική, την Τέχνη και τη Φιλοσοφία. Συνολικά αριθμούνται έντεκα χιλιάδες βιβλία και ανύψατα άρθρα, καθώς και μία ευρύτατη συλλογή περιοδικών Αισθητικής που κυκλοφορούν διεθνώς. Αξίζει να σημειωθεί και το οποίο εκδόθηκε από το Ίδρυμα Μιχαήλ σε συνεργασία με την Ελληνική Έταιρεία Αισθητικής. Η Βιβλιοθήκη διαθέτει βάση δεδομένων για 5.000 άρθρα, καθώς και ηλεκτρονικό κατάλογο για αναζήτηση. Επιπλέον, η Βιβλιοθήκη είναι ηλεκτρονικά συνδεδεμένη με άλλα ιδρύματα και πανεπιστήμια στο εξωτερικό, ώστε να διευκολύνονται ακόμα περισσότερο οι μελετητές.

Η «ΘΕΤΙΣ» καταδύεται

Το βασιλικό φρεσίο ΘΕΤΙΣ είναι το νέο «και πρώτο στο είδος του για τη χώρα μας» απόκτημα του Εθνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών. Το σκάφος έχει ήδη μια στην υπηρεσία της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων, προκειμένου να ερευνήσει τον υποθαλάσσιο χώρο στα περί της Καλύμνου, σε βάθος 90-220 μ., εκτελώντας έτσι πωτικό πρόγραμμα διάρκειας 15 ημερών. Το «ΘΕΤΙΣ» έχει δυνατότητα κατάδυσης στα 615 μέτρα. Μετά την Καλύμνο θα ακολουθήσει η εξερεύνηση των βυθών

και των υποθαλάσσιων φρεσιστείων της Νισσαρού. Έχει ήδη ξεκινήσει η κατάρτιση ηλεκτρονικών αρχαίων ναυαγίων και υποβρυχίων κτισμάτων καθώς και αρχαιολογικού χάρτη της ενδοχώρας αρχαιολογικής κληρονομιάς.

Ευρήματα από το Δίον

Τα νέα ευρήματα που ήρθαν στο φως από τις πιο πρόσφατες ανακαλύψεις στο Δίον ανακόμισαν ο καθηγητής Δημήτρης Παντερμαλής στο 13ο Συνέδριο για την Αρχαιολογία στη Μακεδονία και τη Θράκη. Μεταξύ άλλων γνωστοποίησε η ύπαρξη «αρχαιοπωλείου» του 2ου μ.Χ. αι. στον κεντρικό δρόμο του αρχαίου οικισμού, δίπλα στην έπαυλη του Διονύσιου. Το μέλλον μοναδικό αυτό κατάστημα διέθετε, σύμφωνα με τον κ. Παντερμαλή, αντικείμενα υψηλής αισθητικής και αξίας, κατασκευασμένα από υλικά πολύτιμα, αλλά και καθημερινά. Σημαντικό εύρημα αποτελεί και τμήμα χάλκινης σφύρας, ανάθημα, όπως εκδόθηκε, του Δημητρίου του Πολιορκητή, ιδρυτή της δυναστείας των Αντιγονιδών. Η ασπίδα, που εντοπίστηκε σε τμήμα του Ιερού του Ολύμπου Διός, απεικονίζει δωδεκάκωντο ασπίδα και φέρει επιγραφή «Βασίλειος Δημητρίου». Χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 3ου αι. μ.Χ.

Σκηνές από ιππόδρομο

Ψηφιδωτό δάπεδο, χρονολογούμενο στο δεύτερο μισό του 3ου μ.Χ. αιώνα αποκαλύφθηκε στο ανατολικό τμήμα της αγοράς των Φιλίππων, από τον βυζαντινολόγο κ. Γεώργιο Γουναρίη, κατά τη διάρκεια παιδαγωγικής ανασκαφής. Το ψηφιδωτό, σε πολλά σημεία κατατρωμαμένο, διασπάζεται σε διαστάσεις 10x4 μέτρων. Τόσο τα χρώματα όσο και οι παραστάσεις από την άνω του ιπποδρόμου είναι ευκρινή. Σε ορισμένα σημεία διασώζονται ακόμα και ονόματα αναβητών.

Εγνατία οδός

300 περίπου λάκκοι με αγάλια, εργαλεία, σότα και άλλα αντικείμενα συνθέτουν το νεκροταφείο της Νεότερης Νεολιθικής περιόδου (4500 - 4000 π.Χ.) που αποκαλύφθηκε στη θέση Τούμπα Κρεμαστή - Κουλάδας, στην Κοζάνη. Ο δίο οστενίου αυλού αποτελούν ίσως τα σπουδαιότερα ευρήματα. Παράλληλα, στο ρέμα Πιλαϊσκίου, του νομού Ημαθίας, ήρθαν στο φως ρωμαϊκό κτήριο, με πλήθος αγάλια. Κατά πάνω πιθανότητα πρόκειται για αγροτική έπαυλη, χρονολογούμενη από τον 1ο π.Χ. έως τον 4ο μ.Χ. αιώνα.

Παράλληλα συνεχίζονται από τον καθηγητή κ. Μ. Τζιβέρι οι ανασκαφές στον αρχαίο οικισμό Καραμυρούκων, όπου και φέτος αποκαλύφθηκε πλήθος κωμωμορφών οικιών, καθώς και μεγάλες ποσότητες εισηγμένων κεραμικής, συχνά «πολυτελείας». Στην αρχαία Αφρική, κατά τη διάρκεια των φρεσίων ανασκαφών, αποκαλύφθηκε νεκροταφείο του 4ου αιώνα π.Χ. Αντικείμενα καθημέ-

ρήνης χρήσης, αλλά και διάφορα εισηγήματα από άλλες πόλεις έχουν βρεθεί, ενώ η αρχαιολογία και Βάσω Μραχλίδου-Δεσποπούλου κάνει λόγο για πιθανή πολιορκία της πόλης από τον Φίλιππο Β' το 348 π.Χ.

Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης

Νέος χώρος ορίστηκε για την οικοδόμηση του Μουσείου Μοντέρνας Τέχνης, έπειτα από την αποκαλίψη της Παλαιάς και του Λυκείου στο οικόπεδο της οδού Πηγάλης, το οποίο είχε αρχικά δοθεί για το σκοπό αυτό. Το νέο μουσείο θα ανεγερθεί σε οικόπεδο 12.055 τ.μ., στο οικοδομικό τετράγωνο μεταξύ των οδών Ριζάρη, Βασιλίσσης Σοφίας και Βασιλέως Κωνίνου.

Αρχαιολογικό πάρκο και στον Πειραιά

Το σχεδιασμό αρχαιολογικού πάρκου στον Πειραιά προβλέπει το ΥΠ.Π.Ο., σε μία έκταση 100 περίπου στρεμμάτων, μέσα στην οποία αναμένεται να γίνουν έργα γενικότερης ανάπλασης και αισθητικής αναβάθμισης της περιοχής. Πυρήνα του νέου πάρκου θα αποτελέσουν τα μνημεία των Αρχαίων Πυλών του Πειραιά, από όπου και ξεκίνησε ο αρχαίος δρόμος που έφτανε την Αθήνα με το επίπεδο της. Το πάρκο τοποθετείται ανάμεσα στις οδούς Σκλιπάρη, Καραϊσκάκη και Ευαγγελιστρίας, ενώ σύντομα αναμένεται η προκήρυξη Πανελληνίου Αρχαιολογικού Διαγωνισμού για την υλοποίηση του έργου. Παράλληλα, μέσα στο τρέχον έτος αναμένεται να ολοκληρωθούν οι αναπλαστικές πέντε ιστορικών κτηρίων του Πειραιά, προκειμένου αυτά να χρησιμοποιηθούν για ποικίλες πολιτιστικές χρήσεις.

Διάσωση των υαλοθημάτων των Κεφρών

Μελέτη για την προληπτική συντήρηση των 87 μινωικών πιάτων, δειγμάτων της ζωγραφικής τεχνικής (opus sectile) του 4ου μ.Χ. αιώνα, ανέκρινε το ΚΑΣ. Τα υαλοθημάτα αυτά εικονίζουν λυμενικά θέματα και εντοπίστηκαν το 1964, κατά τη διάρκεια ανασκαφών της Αμερικανικής Αρχαιολογικής Σχολής στην υποθαλάσσια περιοχή των Κεφρών, του ανατολικού λιμανιού της αρχαίας Κορίνθου. Αρχικά οι πίνακες βρίσκονταν στο ιερό της Ισίδας, έπειτα όμως από ασέβαστο καταπιεστικόν.

Παράλληλα, για την καλύτερη συντήρηση του γλυκίσου, η Γ. Γ. Ερευνητικής και Τεχνολογικής χρηματοδοτεί πρόγραμμα συνεργασίας με τον «Δημόκριτο», ενώ χρήσιμα ήταν και τα πορίσματα του παγκόσμιου συνεδρίου «Υαλος, vitrum, υαλί: ιστορία και τεχνολογία του ελληνιστικού υαλοπού» που πραγματοποιήθηκε στη Ρόδο στις 3-4 Απριλίου.

Υποθαλάσσιες δραστηριότητες στην Αίγυπτο

Τα τελευταία δύο χρόνια το Ελλη-

νικό Ινστιτούτο Μελετών Αρχαίας και Μεσαιωνικής Αλεξάνδρειας και το Ελληνικό Ινστιτούτο Ναυτικής Παράδοσης πραγματοποιούν από κοινού υποθαλάσσια έρευνα στην περιοχή της Αλεξάνδρειας. Ήδη έχουν διενεργηθεί τρεις αποστολές, ενώ 3 ή 4 ακόμα προβλέπονται για το τρέχον έτος. Ιδιαίτερα ενδιαφέρον παρουσιάζουν μέχρι στιγμής οι 22 λίθινες άγκυρες και τα βάρη που εντοπίστηκαν στην Ιμρασημία, σε βάθος 10 - 12 μ.

Νέες προθήκες με ευρήματα από το Μετρό

Νέες προθήκες με ευρήματα από τις ανασκαφές του Μετρό θα προετοιμαστούν κοντά σε αυτές που υπάρχουν ήδη στις διάφορες στάσεις του υπέργειου σιδηροδρόμου. Στην πλατεία Συντάγματος, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο, θα εκτίθενται τορισκό περιβόλι αλλά και τμήμα του Παισιωτάτου αγώνα της πόλης. Έξω από το σταθμό του Ευαγγελισμού θα εκτεθεί επίσης τοιχογραφία από τον φρέατο Ζαπτείου, αποκαλύφθηκε ρωμαϊκό λουτρό, μεγάλο σε έκταση (670 τ.μ.) και πολύ καλά διατηρημένο. Περιβόλιος ιερού και βωμικός θα αναδειχθεί μέσα στο Ζάππειο, δίπλα στο άγαλμα του Βύρωνα.

Ακάλυφα άγαλμα του Δία

Σε οικόπεδο της πλατείας Αντιγονιδών στην πόλη της Θεσσαλονίκης εντοπίστηκε ακάλυφα άγαλμα του Δία, υπερφυσικού μεγέθους. Το γλυπτό ήρθε στο φως κατά τη διάρκεια οπισθητικής ανασκαφής και εκάθεται πως ανήκει στην περιοχή των Ιερών. Το ΚΑΣ αποφάσισε να ακυρώσει τη δημιουργία χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων στην εν λόγω πλατεία, κάτω από την οποία φαίνεται πως υπάρχουν πολλά αρχαία κτίσματα της κλασικής περιόδου.

Στεγάζεται το Ακρωτήρι

Σε δύο περίπου χρόνια αναμένεται ότι θα έχει ολοκληρωθεί η εγκατάσταση του νέου στεγαστρου στον αρχαιολογικό χώρο του Ακρωτηρίου, η οποία έχει ξεκινήσει από τον προηγούμενο Νοέμβριο. Πολυσυζητημένο όσο και αναγκαίο, το έργο θα προσφέρει στον οικισμό ένα οικολογικό και σύγχρονο απόλυτα αξιόπιστο μέσο προστασίας. Ο δημιουργός του, αρχιτέκτων Νίκος Φινικάρης, σχεδίασε το στεγαστρο χρησιμοποιώντας το φυσικό φως και τον φυσικό αερισμό. Ο χρόνος ζωής του θα είναι 300 περίπου χρόνια, ενώ η σπατάλη του θα γίνει σε βάθος δεκά μετρων. Το γεγονός αυτό «προκάλεσε», όπως ήταν αναμενόμενο, μια ανασκαφή σε μεγάλο βάθος, ούτως ώστε να περισυλλεχθούν πληροφορίες και να ελαχιστοποιηθούν κατά το δυνατόν οι ζημιές από την εγκατάσταση των στεγαστρων.

Νέα αρχαιολογικά στρώματα αποκαλύφθηκαν στις αρχές του 1999, κατά τη διάρκεια των εργασιών. Πρόκειται για περιορισμένα οικιστικά κατάλοιπα

της 5ης χιλιετίας, καθώς της 3ης χιλιετίας, ευρήματα τα οποία δίνουν νέα στροφή στην έρευνα του Υποερικωκλαδικού οικισμού του Ακρωτηρίου.

Ενοποίηση αρχαιολογικών χώρων

Ολοκληρωμένο μέχρι το τέλος του 2000 θα είναι τμήμα της περσινόφρασης της Διονυσίου Αρεοπαγίου, ενώ στο τέλος του επόμενου έτους οι περσινόφρασεις των οδών Διονυσίου Αρεοπαγίου και Αποστόλου Παύλου υπολογίζεται ότι θα έχουν περατωθεί. Το 2003 θα ολοκληρωθούν οι περσινόφρασεις των οδών Βασιλίσσης Όλγας και Ερμού (από την πλατεία Ασωμάτων μέχρι το Γκάζι), ενώ το 2004 θα εγκατασταθεί το πολυσυζητημένο Μουσείο Ακροπόλεως. Το φθινόπωρο αναμένεται ότι θα προκηρυχθεί ο νέος διαγωνισμός, με βάση της νέας μελέτης θα ανεγερθεί το κτίριο. Το νέο μουσείο θα έχει έκταση 15.000 τ.μ. από τα οποία τα 10.000 τ.μ. θα αντιστοιχούν τον εκθετικό χώρο. Επιπλέον θα επιβληθούν αισθητικές παρεμβάσεις στα κτήρια της πλατείας Ομονοίας, σε πρώτη φάση, ενώ αργότερα θα ακολουθήσουν οι αναμορφώσεις των κτηρίων της οδού Αθηνών, Αιόλου, καθώς και της πλατείας Αγίας Ειρήνης, Κοιμυνοδούρου και Συντάγματος.

Τράπεζα για την Τέχνη

Πρωτοβουλία της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας θα αποτελέσει η ίδρυση της Τράπεζας Τέχνης. Πρόκειται για έναν ανεξάρτητο οργανισμό, ο οποίος θα έχει στην κατοχή του έργα τέχνης διαφόρων καλλιτεχνών, συγχρόνως ως επί το πλείστον, τα οποία στη συνέχεια θα δωρίζει έναντι κάποιου ποσού σε οποιονδήποτε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα εκδηλώσει ενδιαφέρον. Ειδικά κατάλογα θα εκδοθούν, προκειμένου να διευκολυνθεί η επιλογή των ενδιαφερομένων.

Μετάφραση των τουρκικών αρχείων

Σε τριετές πρόγραμμα συνολικού κόστους 15 εκατομμυρίων δραχμών εντάχθηκε η μετάφραση και μελέτη των αρχείων του τουρκικού Ιερδικείου, τα οποία βρίσκονται στην Βιλαέτι Βιλλιοθήνη στο Ισράκλαιο. Το αρχείο περιλαμβάνει 180 τόμους, με πρωτόκολλα των καθητών, των ιεροδικαστών δηλαδή του Ισρακλίου, γραμμένα σε διάφορες οθωμανικές διαλεκτούς, σε αραβικό αλφάβητο. Ως επί το πλείστον τα κείμενα του αρχείου βρίσκονται σε καλή κατάσταση. Επικεφαλής του έργου είναι ο κα Ελισάβετ Ζαχαριάδου.

Προϊστορικό ίχνη στο Τόκιο

Κατάλοιπα ενός παλαιολιθικού οικισμού 500.000 ετών αποκαλύφθηκαν σε ανασκαφή στην Σαϊτάμα, ΒΔ του Τόκιο. Συγκεκριμένα εντοπίστηκαν οπεί σποσσάνων, για τα οκτώματα, αλλά και διάφορα εργαλεία.

Ανακινείται η Εθνική Πινακοθήκη

Η μηχανογράφηση του υλικού της Εθνικής Πινακοθήκης – έργο που προσέφερε το Ίδρυμα Κουλτίζη – έχει ήδη ξεκινήσει, την αγορά του, κ.α., ενώ παράλληλα γίνεται καθαρισμός και φωτογράφιση των έργων τέχνης. Παράλληλα, κυκλοφορεί επεισετικό CD-Rom και Οδηγός για την έκθεση «Αθήνα-Μόναχο», την οποία η Πινακοθήκη θα φιλοξενήσει από τον Ιούλιο. Το φθινόπωρο θα πραγματοποιηθεί η έκθεση «Θεοί και ήρωες στη Φλόδρα και στην Ολλανδία», με έργα του Ρούιμπεκ και του Ρέμπραντ εμπνευσμένα από την ελληνική μυθολογία.

Δύο νέα αρχαιολογικά μουσεία σε λειτουργία

Δύο ανακαινισμένα αρχαιολογικά μουσεία επανελειτουργήσαν τον Μάρτιο στο νομό Μεσσηνίας. Πρόκειται για το Μπενεακό Μουσείο Κολαμάτας και το Αρχαιολογικό Μουσείο της αρχαίας Μεσσηνίας στο Μαυροματί Ιθώμης. Στο πρώτο εγκαινιάστηκε – στο δεύτερο όροφο – μία ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα προϊστορική συλλογή, διαχωρισμένη σε τέσσερις ενότητες: ευρήματα από το μυκηναϊκό θολωτό τάφο των Νικηφιδίων, ευρήματα από τον οικισμό των Νικηφιδίων, ευρήματα από την Ακρόπολη της Μάλτης, ενώ η τελευταία ενότητα περιλαμβάνει τις πρόσφατες ανακαλύψεις της Ζ' Εποχής στην περιοχή της Μεσσηνίας. Όσο για το Μουσείο της Αρχαίας Μεσσηνίας, αυτό στεγάζει πλήθος αντικειμένων ήδη από τις πρώτες ανασκαφές στην περιοχή από το 1895, έως και τις σύγχρονες ανασκαφές του κ. Πέτρου Θέμελη, με τα γλυπτά να κατόχων εξαιρεστα θέση, όπως για παράδειγμα ο Δορυφόρος του Πολυκλείτου.

Αρχαιολογικό Μουσείο αποκτούν οι Μυκίνες

Μέσα στον αρχαιολογικό χώρο των Μυκίνων, δίπλα στην ακρόπολη, θα λειτουργήσει το Αρχαιολογικό Μουσείο των Μυκίνων – που ήταν ως τώρα αποθήκη – με εκθεσιακό χώρο 380 τ.μ. Θα εκτεθούν περίπου 1700 αντικείμενα, προερχόμενα από τις Μυκίνες, το Αρχαιολογικό Μουσείο του Ναυπλίου, τις ανασκαφές της Αρχαιολογικής Εταιρείας και της Αγγλικής Αρχαιολογικής Σχολής. Μεταφορά των διάφορων μυκηναϊκών ευρημάτων που στεγάζονται στο ΕΑΜ δεν προβλέπεται προς το παρόν να εκτείνεται υψώση αντίγραφο τους. Οι τρεις αίθουσες του μουσείου φιλοδοξούν να αναπαράστανται τη ζωή των Μυκινών μέσα από αντικείμενα κεραμικής, αρχιτεκτονικής, μικροτεχνίας, τοιχογραφίες, ταφικά σύνολα. Ακόμα υπάρχουν εκθέματα σχετικά με την πο-

ρεία των Μυκινών στη διάρκεια των ιστορικών χρόνων που ακολούθησαν. Το νέο μουσείο θα περιλαμβάνει επιπλέον ευρήματα από τις ανασκαφές που πραγματοποιήθηκαν στο χώρο της ανέγερσής του.

Η ανέγερση της νέας αλεξανδρινής βιβλιοθήκης

Στη θέση ακριβώς της ένδοξης ελεγκτικής Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας πρόκειται να εγκαινιάσει η σύγχρονη βιβλιοθήκη της πόλης, πριν από την εκπόνηση του 2000, όπως υπολογίζεται. Θέτοντας ως στόχο τους να ξαναγίνει η βιβλιοθήκη πολιτιστικό σημείο αναφοράς και για τη σύγχρονη Αλεξάνδρεια, οι υπεύθυνοι του έργου κατασκευάζουν ένα κυλινδρικό κτήριο 13 ορόφων, με χωρητικότητα 48 εκατ. τόμων, 50.000 χαρτών, 100.000 χειρογράφων, 50.000 βιντεοκασετών και 200.000 κομμάτια ψηφιακού υλικού.

Εγκαινία του νέου μουσείου της Θήρας

Στις 26 Μαρτίου εγκαινιάστηκε το «Μουσείο της Προϊστορικής Θήρας», ένας χώρος 600 τ.μ., ο οποίος προσωρινά θα στεγάζει, στον ένα από τους τρεις ορόφους, εκθέματα από τον οικισμό του Ακριωτηρίου, τις ανασκαφές του Γερμανικού Ινστιτούτου στον Στατό και τις έρευνες της Εφορείας Αρχαιοτήτων Κυκλάδων. Οι τέσσερις ενότητες της έκθεσης περιλαμβάνουν τα πρώτα βήματα της έρευνας στο νησί, την ευλογική ιστορία της Θήρας, τη Νεολιθική περίοδο και την Υστεροκυκλαδική περίοδο του Ακριωτηρίου. Τα περισσότερα αντικείμενα ανήκουν στην τελευταία φάση, καθώς οι έρευνες στον οικισμό αποκαλύπτουν διαρκώς πλήθος νέων ευρημάτων.

Το έργο του ΤΑΠ

Ιδιαίτερα πλούσια χαρακτηρίσε την εκδοτική παραγωγή του ΤΑΠ την τελευταία πενταετία ο πρόεδρος του κ. Γ. Σαλαβάνος σε σχετική εκδήλωση. Δεκαοκτώ τίτλοι εκδόθηκαν το 1999, ενώ 6 ακόμα θα εκδοθούν μέσα στο 2000, και περιλαμβάνουν Οδηγούς, μονογραφίες, Πρακτικά, καταλόγους εκθέσεων κ.α.

Παλαιοτολογικές ανακαλύψεις στην Παταγονία

Τα οστά ενός νέου είδους δεινοσαύρου αποκάλυψαν στην Παταγονία, το μεγαλύτερο σε μέγεθος και πιο τρομακτικό στην όψη από όλα τα γνωστά έως τώρα είδη. Οι δεινόσαυροι αυτοί έζησαν πριν από 100 εκ. χρόνια, σε αγέλες, εφόσον οι ανασκαφές εκτιμούν ότι τουλάχιστον 6 βρίσκονται θαμμένοι στην περιοχή. Το είδος αυτού του δεινοσαύρου είχε μήκος περίπου 14 μ., στενόμακρο κεφάλι, και σχετίζεται με τον Γιγαντοσαύρο.

Φραγκοκκλησιά

Αρχιτεκτονικά λιείνια της Φραγκοκκλησίας, της βυζαντινής εκκλησίας

του 15ου αιώνα, η οποία έδωσε τότε το όνομά της στη γύρω περιοχή, αποκαλύφθηκαν από τα έργα βιομηχίας της Αττικής οδού, στην περιοχή των Βρυσίωνων, δίπλα στη Λευκόφωρ Πεντέλης. Το ΚΑΕZ έκανε ότι τα λείψανα της θαμνωμένης της Φραγκοκκλησίας θα διατηρηθούν, θα πρέπει ωστόσο να μεταφερθούν και να στεγαστούν σε άλλη περιοχή, καθώς βρίσκονται ακριβώς πάνω στη νέα οδό.

Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο

Το πρόγραμμα «Στράβων - Διαρκές Ηλεκτρονικό Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο» στοχεύει στην καλύτερη ενός ηλεκτρονικού αρχείου πλήρους καταγραφής των ιστορικών και αρχαιολογικών χώρων της Ελλάδας. Το πρόγραμμα, που αποτελεί συνέχεια για το ΥΠ.ΠΟ. και του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων, θα χρηματοδοτηθεί από το Γ ΚΠΣ. Η προκήρυξη της εφαρμογής του «Στράβων» προωθείται ήδη σε πέντε νομούς. Παράλληλα, το Ταμείο Αρχαιολογικών Χώρων και Απαλλοτριώσεων (ΤΑΠΑ) προωθεί το πρόγραμμα «Κάστρων Περιόλου», το οποίο προβλέπει τη διάσωση και ανόρθωση 36 κάστρων και οχυρωματικών κατασκευών, τέλος, το ΤΑΠΑ έλαβε 25 δισ. δραχ. ως δάνειο με το οποίο θα υλοποιηθούν περίπου 260 απαλλοτριώσεις.

Μέτρα προστασίας για την κοίτη του Αλφειού

Τη Λήμη μέτρων ασφαλείας για την προστασία του αρχαιολογικού χώρου της αρχαίας Ολυμπίας αποφάσισε το ΚΑΕZ, δεδουλευμένο ότι οι εργασίες μηχανολογικής της εταιρείας «Καλλιόπης Α.Ε.» από την κοίτη του Αλφειού ποταμού συνεχίζονται, παρά την απόφαση για αναστολή των εργασιών που εξέδωσε το ΥΠ.ΠΟ.

Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου

Στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου θα μεταφερθούν οι αρχαιότητες που αποκάλυψαν από τις εργασίες του Μικρού συγκεκριμένα, ο πυρήνας του ρωμαϊκού βουλευτηρίου καθώς και πεσσοί υδραγωγείου της ίδιας περιόδου, ένα κλασική εποχής χυτήριο, ταφικός περίβολος, τμήμα αρχαίου δρόμου, κ.ά. Όλα αυτά θα εγκατασταθούν σε υπαίθριο χώρο, που θα εκτείνεται από τη Φιλοσοφική Σχολή έως και την αφετηρία των Λευκόφωρων Ζωγράφου. Διευθυντής του Αρχαιολογικού Μουσείου του Πανεπιστημίου είναι ο καθηγητής κ. Β. Λαμπρινουδάκης.

Επέτειος Τοιχογραφίας

Επαναλειτούργησε το Μουσείο Τοιχογραφίας «Γουτεμβέργιος» έπειτα από έναν περίπου χρόνο κατά τον οποίο έγιναν εργασίες συντήρησης του κτηρίου. Φέτος, άλλωστε, 600 χρόνια από τη γέννηση του Γουτεμβέργιου, συγκεντρώθηκαν στο μουσείο σπάνια έγγραφα από ολόκληρη την Ευρώπη, για να τιμηθούν την επέτειο αυτή.

Αποκάλυψη «Ξενοδοχείου» στην Πομπηία

Αρχαιολογικό κατάλοιπο «Ξενοδοχείου» ανασκαφίκαν από Ιταλούς αρχαιολόγους στην Πομπηία, κατά τη διάρκεια εργασιών διαπλάτυνσης του εθνικού δικτύου. Ήρθαν στο φως η διάταξη των διαμετιών (τυνοδομιάς, κουζίνας, λουιτριά, κλπ) αλλά και τα τουαλέτας που διακοσμήσαν τους χώρους. Ιδιαίτερα πολυτέλεια φαίνεται πως χαρακτήριζε το κτήριο, γεγονός το οποίο οδήγησε τους επιστήμονες στο συμπέρασμα ότι πιθανόν να επρόκειτο για κατάλυμα πλούσιων εμπόρων. Αξιοσημείατο είναι το γεγονός ότι η ανέγερση του κτηρίου δεν είχε ολοκληρωθεί όταν η Πομπηία καταστράφηκε με την έκρηξη του ηφαιστείου του Βεζούβιου.

Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο θα αποκτήσει η Πέλλα

Το ΚΑΣ έχει ήδη εγκρίνει την προμελέτη για την ανέγερση νέου Αρχαιολογικού Μουσείου στην Πέλλα, την πρωτεύουσα του Μακεδονικού κράτους κατά την Ελληνιστική εποχή. Το νέο μουσείο θα περιλαμβάνει ποικίλους χώρους, όπως ερμναστήρια, αίθουσες ενήμερωσης, αποθήκες.

Ρωμαϊκά ευρήματα στην Αμφίπολη

Διακόσις ασύλτητοι τάφοι που περιέχουν μεγάλα αριθμό νομίσματων μακεδονικών και αγγέλων, αποκαλύφθηκαν στη διασάφηση της Αμφίπολης κατά τη διάρκεια εργασιών στο δρόμο Θεσσαλονίκης-Ξερών. Οι τάφοι χρονολογούνται από τον 4ο π.Χ. αιώνα έως και τα ρωμαϊκά χρόνια. Ιδιαίτερα ενδιαφέρον παρουσιάζει, στην ίδια περιοχή, ένα υδραγωγείο ρωμαϊκών ή παλαίστριαστικών χρόνων.

Συλλογή Βελιμέζης

Το Πρόγραμμα της Συλλογής Εικόνας Βελιμέζης του Μουσείου Μπενάκη. Δραστηριότητες 1999-2000

Το Πρόγραμμα Βελιμέζης του Μουσείου Μπενάκη διανέει τον τέταρτο κύκλο εκδηλώσεων του, που είναι και ο τρίτος κύκλος του εκτός Ελλάδος. Τον φετινό χειμώνα συνεχίστηκε η παρουσίαση της Συλλογής με εκδόσεις: στην Πορτογαλία (Λισβόνα, *Mosteiro das Jerónimos*), στη Γαλλία (Νίκαια, *Musée Archéologique de Nice-Cimiez*).

Ταυτόχρονα ελάβαν χώρα και πολλές παράλληλες εκδηλώσεις: ομιλίες, συναυλίες με ύμνους βυζαντινούς από Αγγουρίτες, μοναχούς, παρουσιάσεις του επισκοπικού υλικού του Προγράμματος (προβόλες βίντεο, το CD-ROM με τις Εργασίες Συντηρήσης των Εικόνας της Συλλογής κ.ά.).

Οι εκδηλώσεις αυτές έγιναν υπό την αιγίδα του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως της Ιεράς Μητροπόλεως Γαλλίας και Πόσης Ιβηρίας, της Direction X της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

καθώς και των Υπουργείων Πολιτισμού και Εξωτερικών της Ελλάδος και, κατά περίπτωση, των αντίστοιχων χωρών, όπου αυτές πραγματοποιήθηκαν. Κατά την περίοδο Μάρτιος-Ιούνιος 2000 οργανώνεται έκθεση της συλλογής Βελιμέζης στη Βενετία, στη Fondazione Scientifica Querini Stampalia, με τίτλο: "Figuree Invisibile" - Icone grache della collezione Velimeze a Venezia, που θα λειτουργεί στα πλαίσια των εορταστικών εκδηλώσεων *Jubilaeum 2000 a.d.* του Πατριαρχείου και του Δήμου Βενετίας για τη νέα χιλιετία. Θα υπάρξει ειδικό τμήμα με το εκπαιδευτικό υλικό της συλλογής και με επιμέρους προγράμματα, όπως "Η Εικόνα και το Ανθρώπινο πνεύμα".

Επίσης, παράλληλα με την Έκθεση Βελιμέζης θα λειτουργήσουν: Έκθεση με ιστορικά υφασμάτα που αναφέρονται στην παρουσία των Βενετών στο Αιγαίο (16ος, 17ος, 18ος αι.), από τα πρώτα αρχεία της *Fondazione Querini* έκθεση της μεγάλης συλλογής Ρωσικών Εικόνας της Banca Intesa (Vicenza).

Ταυτόχρονα, ο επισκέπτης θα έχει τη δυνατότητα να περιηγηθεί στη νέα διάταξη του μουσειακού υλικού, στο Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, δίπλα στον ιστορικό ναό του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων.

Εκκλησιαστικό Μουσείο στην Αλεξάνδρουπολη

Εγκαινιάστηκε στα τέλη Μαΐου το Εκκλησιαστικό Μουσείο της Ιεράς Μητροπόλεως Αλεξανδρουπόλεως, μια πρωτοβουλία του μητροπολίτη Ανθίμου σε συνεργασία με αρχαιολόγους και μουσιολόγους για την επιστημονική τεκμηρίωση και διάταξη του υλικού. Τα εκθέματα, διαχωρισμένα σε 8 ενότητες, περιλαμβάνουν μεγάλη ποικιλία λατρευτικών αντικειμένων από τον 16ο έως και τον 20ό αιώνα, προερχόμενων από την ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Θράκης.

Ερμούπολη

Εγκαινιάστηκε στην Ερμούπολη Σύρου το Κέντρο Τεχνικού Πολιτισμού-Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης με την έκθεση «Ενα μουσείο γεννιέται».

Η έκθεση, που στεγάστηκε στο πρώην Εργοστάσιο Κατομιανή (οδός Γ. Παπανδρέου 5), περιλαμβάνει μηχανές, σιασκευές, εργαλεία και άλλα αντικείμενα βιομηχανικού εξοπλισμού, καθώς και πλούσιο τεκμηριωτικό υλικό.

Το Κέντρο Τεχνικού Πολιτισμού-Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης δημιουργήθηκε από το Δήμο Ερμούπολης, το Υπουργείο Πολιτισμού - Διεύθυνση Λαϊκού Πολιτισμού και το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών - Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία που ακολουθεί το λαμπρό παράδειγμα του Μουσείου Υδροκρήνης της Δημητσάνης.

Σκοπός του Κέντρου είναι η διάσωση και ανάδειξη του τεχνικού και τε-

χνολογικού πολιτισμού, ειδικότερα στο χώρο του Αιγαίου, και κυρίως η ανάδειξη της βιομηχανικής ιστορίας της Ερμούπολης, με παράλληλη ανάπτυξη της έρευνας σε θέματα ιστορίας της τεχνολογίας, της βιομηχανίας, της ναυτικής και γενικότερα της βιομηχανικής κληρονομιάς.

Το έργο υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος Προστασίας Νοτίου Αιγαίου και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Urban-Eλλάς με συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ελληνικού Δημοσίου.

SHARP Lab

Shape analysis, digital Archaeology, Photogrammetry

Ενα νέο διεπιστημονικό πανεπιστημιακό Κέντρο για την έρευνα στις εφαρμοσμένες φυσικές τεχνολογίες στην Αρχαιολογία ιδρύθηκε πρόσφατα στο Πανεπιστήμιο Brown των Ηνωμένων Πολιτειών, με χρηματοδότηση της Αμερικανικής Επιτροπής για τις Επιστήμες, Συμπεριλαμβάνει τα τμήματα Μηχανολογίας, Εφαρμοσμένων Μαθηματικών, Πληροφορικής, Αρχαιολογίας και Τέχνης και Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου.

Στο πλαίσιο του πρώτου ερευνητικού προγράμματος αναπτύχθηκε τριδιάστατη ανασύμβαση του αρχαιολογικού χώρου του μεγάλου Ναού της Πέτρας (Ιορδανία), ως εφαρμογής τριδιάστατου συστήματος γεωγραφικής πληροφορίας, το οποίο ανασυνκροτεί σε ενιαίο σύνολο τον αρχαιολογικό χώρο, την αρχιτεκτονική και τα αντικείμενα που βρέθηκαν και προβάλλεται σε περιβάλλον *save*. Σκοπός του προγράμματος είναι η διερεύνηση της συνδυασμένης εφαρμογής βάσεων δεδομένων και στατιστικής για τη δυναμική ανάπτυξη ενός οικονομικού περιβάλλοντος, ενώ προβλέπεται αξιολόγηση του. Επιθυμητό αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του Κέντρου είναι η παραγωγή του κατάλληλου «εργαλείου» (προγραμμάτων πληροφορικής) για τους αρχαιολόγους. K.X.

Sydney 2000

Μια ηλεκτρονική έκθεση για τους Ολυμπιακούς Αγώνες θα εγκαινιάσει σύντομα στο Διαδίκτυο, κατ'ανalogία με την έκθεση αρχαιοελληνικών θησαυρών «1000 Years of Olympic Games, Treasures from Ancient Greece», που θα φιλοξενηθεί από τον Ιούλιο στο Μουσείο Powerhouse του Sydney, στο πλαίσιο της διοργάνωσης των φετινών Ολυμπιακών Αγώνων. Γενναϊοδωρή χρηρηγία της Intel Αυστραλίας έκανε επιτική τη συνεργασία αιδώνων επιστημόνων και τη χρήση προηγμένων τεχνολογιών για την τρισδιάστατη ψηφιακή ανασύμβαση του χώρου της αρχαίας Ολυμπίας καθώς και την τρισδιάστατη ανασύμβαση του αγάλματος του Δία. Οι αναπαραστάσεις αυτές, που συμβάλλουν στον υποστηρικτικό των αντικειμένων στο χώρο της πραγματικής έκθεσης, παρουσιάζονται στο «χώρο» της ηλεκτρονικής έκθεσης χάρη σε πρωτο-

ποριακές τεχνολογίες διάθεσης ψηφιακών εικόνων μέσω δικτύου. Παράλληλα, συμπληρώνεται με αρχαιολογικές, ιστορικές, πολιτισμικές πληροφορίες για το χώρο της Ολυμπίας, συνδέοντας με την ιστορική κοίτη των Ολυμπιακών Αγώνων (από τις 15 Αυγούστου, www.pnh.gov.au/ancient_greek_olympics/ και www.intel.com.au.)

K.X.

Βράβευση της παραγωγής εικονικής περιήγησης στην αρχαία Ρώμη

Μια ιταλική εταιρία παραγωγής τρισδιάστατων ψηφιακών αναπαραστάσεων, η Altair 4 Multimedia, κέρδισε φέτος τη διάκριση της επιτροπής των διεθνών βραβείων για τις εφαρμογές πολυμέσων στην επιστήμη και τον πολιτισμό, Moebius (8ème Prix International Multimedia, Παρίσι, Centre G. Pompidou, 4-6/5/2000), φέρνοντας για μια ακόμη φορά στο προσκήνιο τις τρισδιάστατες αρχαιολογικές εικόνες. Η εταιρία Altair 4 Multimedia εδρεύει στη Ρώμη και ειδικεύεται στην τρισδιάστατη ψηφιακή ανασύσταση μνημειακών συνόλων, που υλοποιεί σε συνεργασία με παλιούς αρχαιολόγους. Η βραβευμένη εφαρμογή, "Viaggio virtuale nell'antica Roma" (σειρά οπτικών δίσκων cd-rom, 1 DVD) προσφέρει μια περιήγηση στην αρχαία Ρώμη, της οποίας επιλεγμένα μνημεία από την εποχή της ίδρυσής της μέχρι την Ανάγνιση ανασυστάθηκαν ψηφιακά. Πανοραμικές και άλλες προοπτικές απόψεις, γεωγραφική και χρονολογική πρόβλεψη, αλφαριθμητικό ευρετήριο, καθώς και συνοπτικές πληροφορίες για κάθε μνημείο συμπληρώνουν την εικονική επίσκεψη. Μικρή γαλλο-από ψηφιακή Ρώμη, www.altair4.it.

K.X.

Διάθεση της νέας έκδοσης του Περσέα

Η νέα έκδοση του Περσέα, της ηλεκτρονικής «βιβλιοθήκης» για τον αρχαίο κλασικό πολιτισμό (σύντομη παρουσίαση: Αρχαιολογία, τ.72, σελ.105), διατίθεται από τις εκδόσεις του Πανεπιστημίου του Yale. Όπως είχε προαναγγείλει, η νέα έκδοση προορίζεται για χρήση και στα δύο περιβάλλοντα, Mac και PC Windows. Yale University Press, www.yale.edu/yup/Persues2.html

K.X.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Έκθεση με έργα του Θεόφιλου

Πενήντα ένα έργα του λαϊκού μας ζωγράφου Θεόφιλου εκτέθηκαν στην έκθεση που έγινε στο παλιό Πλοιοποίο Πουλουσιού. Τα έργα ανήκουν στην ώριμη περίοδο της ζωής του καλλιτέ-

χνη, δηλαδή από το 1928 έως το 1934, και αποτελούν τμήμα της συλλογής του Μουσείου Θεόφιλου, που βρίσκεται στη Μυτιλήνη.

Η πόλη κάτω από την πόλη

«Η πόλη κάτω από την πόλη» είναι ο τίτλος της έκθεσης που φιλοξενεί το 514 σημαντικότερα αρχαία αντικείμενα, που έφταναν στο φως οι ανακαλύψεις για την κατασκευή του Μετρό. Από τον μίτο Μάρτιο και στο εξής, όσοι δεν αρέστηκαν στη μικρή γειτθία των αρχαίων εκθεμάτων στους σταθμούς του μητροπολιτικού σιδηροδρόμου, θα μπορούσαν να πάρουν πλουσιότερη γειτθία στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, ενώ σ' ένα δίμηνο περίπου θα εγκατασταθεί και η μόνιμη έκθεση στην Πανεπιστημιούπολη του Ζωγράφου, η οποία θα περιλαμβάνει τα ακίνητα ευρήματα της ανακαλύψεως μαζί με τα θεμέλια τους. Ως προπαιτη σήματα αντιμετωπίζεται και η ανέγερση του Μουσείου της Πόλης των Αθηνών, σε ειλόγα χρονικά διάστημα, στο οποίο θα βρουν θέση όλα τα ευρήματα του Μετρό. Αυτά για το μέλλον βεβαίως.

[Τις ανακαινώσεις έκαναν στο πλαίσιο κοινής συνέντευξης τύπου οι υπουργοί Πολιτισμού και Εξωτερικού Παπαζώη & ΠΕ ΧΩΔ.Ε. κ. Κώστας Λαλιώτης.]

Τα αντικείμενα της έκθεσης "Η πόλη κάτω από την πόλη" προέρχονται από διάφορες περιόδους, ξεκινώντας από τον 17ο αιώνα π.Χ. και φθάνοντας ως τον 6ο αιώνα μ.Χ., ενώ καλύπτουν όλο το φάσμα της ζωής των αρχαίων Αθηναίων, δημόσιας και ιδιωτικής.

Στις ενστάσεις και τα ερωτήματα σχετικά με τις καταστροφές αρχαιοτήτων προς χάρη του Μετρό, οι αρχαιολόγοι (κα Λιάνα Παρλαμά, Δ/ντρια Αρχαιοτήτων, και η κα Ιομήνη Τριαντίτη, Έφορος Ακροπόλεως) ομολόγησαν ότι η σύγκρουση της προστασίας των αρχαίων με το αναπτυξιακό έργο ήταν δύσκολα για όλους και στο τέλος τα αρχαία διασώθηκαν στο μέτρο του δυνατού.

A. M.

Θεσσαλική Κεραμική

Γύρω από το θέμα αυτό οργανώνονται στη Λάρισα, από το Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο Λάρισας, δύο εκθέσεις:

α. 18/5-30/9/2000 «Θεσσαλική Κεραμική κατά τους νεότερους χρόνους», β. «Θεσσαλική Κεραμική - Χώμα και νερό από την Προϊστορία στην 3η χιλιετία», σε συνεργασία με την ΙΕ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και την 7η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων.

Έκθεση στο Μόναχο με θέμα το νεοστυλιστικό ελληνικό κράτος

Ολοκληρώθηκε στο Μόναχο η έκθεση «Η νέα Ελλάς: Έλληνες και Βαυ-

ρώ στην εποχή του Λουδοβίκου Α'». Τα 550 περίπου αντικείμενα από ολόκληρη την Ευρώπη διαφωτίζουν την περίοδο του εθνικοαπελευθερωτικού μας αγώνα και την ούσιαση του ελληνικού κράτους, του οποίου η πορεία στα πρώτα βήματά του είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη Βαυαρία. Η έκθεση οργανώθηκε από το Εθνικό Μουσείο της Βαυαρίας σε συνεργασία με την Εθνική Πινακοθήκη, και διαχωρίστηκε σε δώδεκα πλούσιες ενότητες που περιλαμβάνουν έργα τέχνης, προσωπικά αντικείμενα, ιστορικά κειμήλια κ.ά. Από τον Απρίλιο η έκθεση εκτίθεται και στην Εθνική Πινακοθήκη, με τίτλο «Αθήνα - Μόναχο», συμπληρωμένη ωστόσο και από άλλα ευρήματα. Επιστημονικό συμπόσιο με το ίδιο θέμα διοργανώθηκε τον Μάιο στους Δελφούς από το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών με τη συνεργασία του Ινστιτούτου Γκαίτε.

Έκθεση με έργα φιλελλήνων στη Μόναχο

«Υπό τον ουρανό της Ιεράς Ελλάδος» ήταν ο τίτλος έκθεσης που οργανώθηκε στο Κρατικό Μουσείο «Πούσκιν» η ελληνική προέβια και επισκεπτήθηκαν πάνω από 40.000 άνθρωποι. Τα εκθέματα αφορούν τη φιλελληνική ρωσική περίοδο που προηγήθηκε της ελληνικής επανάστασης του 1821. Περιλαμβάνονται επιστολές, ιχνογραφημένα, εκδόσεις, γραβούρες, σχέδια, αντικείμενα κεντρικά σε τόμο που φέρει τον ίδιο με την έκθεση τίτλο.

Έκθεση Ενδυμνάση στο ΙΜΕ

«Κρούσια, Χιτώνες, Ντουλαμιές, Βελιάδες - 4.000 χρόνια Ελληνικής Φορεσιάς» είναι ο τίτλος της έκθεσης που φιλοεργάστηκε στο Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, με συνδιοργανωτή το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα. Η έκθεση -που ζωντανεύει 4.000 χρόνια ελληνικής ένδυσης, από την προϊστορία μέχρι και τον 20ο αιώνα- συνοδεύεται από ποικίλα εκθετικά δρώμενα, παρουσιάσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά.

Δύο εκθέσεις με ελληνικά ευρήματα στην Ισπανία

«Οι Έλληνες στην Ισπανία. Στα βήματα του Ηρακλή», είναι ο τίτλος της έκθεσης που εγκαταστάθηκε στα μέσα του Φλεβάρη στο Αρχαιολογικό Μουσείο Μαδρίτης, όπου και εκτίθεται έξι εβδομάδες πριν γενίνα φονηκική προέλευσης από το Μουσείο Βαθές Σάμου. Στη Βαρκελώνη, στο Κέντρο Σύγχρονη Πολιτισμική, παρουσιάζεται από τις 6 Απριλίου έως τις 23 Ιουλίου η έκθεση «Η ίδρυση της πόλης. Μύθοι, έθιμα και τελετουργίες σχετικά με την ίδρυση των πόλεων στην Αρχαιότητα». Ανάμεσα στα πολλά ευρήματα ευρωπαϊκών μουσείων, κυριαρχεί θα είναι η αντιπροσώπευση της Ελλάδας με 25 ευρήματα από έξι αρχαιολογικά μουσεία της χώρας.

Έκθεση για τους...ήρωες της Ευρώπης

Στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο παρουσιάστηκε η έκθεση «Θεοί και Ήρωες της Εποχής του Χαλκού. Η Ευρώπη στις ρίζες του Ουδουάου». Κοινή η προσπάθεια των δεκαοκτώ ευρωπαϊκών χωρών, είχε ως στόχο να καταδείξει στο σύνολό του τον ευρωπαϊκό πολιτισμό της Εποχής του Χαλκού, από τη Σκανδιναβία μέχρι και την Κύπρο. Ήθη, έθιμα, δοξασίες, και ιδιαιτέρως τα καθήκοντα τον ηρωικό και αριστοκρατικό τρόπο ζωής, αντικατοπτρίζονται στα διάφορα αντικείμενα. Η έκθεση οργανώθηκε από την Ελλάδα, τη Δανία, τη Γερμανία και τη Γαλλία, με τελευταίο σταθμό στην περιοχή της Αθήνας. Αξιοσημείωτη η συμβολή της χώρας μας, η οποία συμμετείχε με 91 ευρήματα από 19 αρχαιολογικά μουσεία της επικράτειας.

Έκθεση λαϊκών λιθογραφιών σε ...καφέ!

Στο Βαλκαν καφέ της Θεσσαλονίκης εκτέλεσαν σπάνιες λαϊκές λιθογραφίες της περιόδου 1912 - 1913 των Βαλκανικών πολέμων, όλες προερχόμενες από την ιδιωτική συλλογή του Κωνσταντού Δελαλιώ. Πρόκειται για την εικονογράφηση εκατό περίπου γεγονότων - «κρίσιμα μισμών» - τα οποία φιλοτέλεσαν τεχνίτες της εποχής ενυμνώντας τα κοινά για τα δραματικά συμβάντα της περιόδου.

Η τέχνη της Θείας Λειτουργίας στο Βυζαντινό Μουσείο

Στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο φιλοξενήθηκε από την 1η Μαρτίου μέχρι και τις 7 Μαΐου η έκθεση «Ιεροτελεστία και Πίστη. Βυζαντινή Τέχνη και Θεία Λειτουργία», η οποία πρωτοπαρουσιάστηκε στη Μελβούρνη. Τα 71 εθάρματα παρουσιάζουν την τέχνη της Θείας Λειτουργίας, όπως αυτή απευτυώθηκε στην τέχνη, από τον 5ο έως και τον 19ο αιώνα. Η έκθεση παρουσιάστηκε στο νέο χώρο του μουσείου, ο οποίος έχει έκταση 6.000 τ.μ. Στο μέλλον θα κατασκευαστούν και αποθήκες, έκτασης 2.000 τ.μ. Μέχρι το τέλος του έτους δύο ακόμα εκθέσεις προβλέπεται να γίνουν στο Βυζαντινό Μουσείο, το οποίο θα συνεργάζεται και με μουσεία της Ευρώπης. Παράλληλα λειτουργεί και ο εξαιρετικής σπουδαιότητας θεματικός «κέντρο του μήνα», ο οποίος προβλέπεται την ανάδειξη ενός ευρημάτων που ανήκουν στο Μουσείο, χωρίς ωστόσο αυτό να εκτίθεται. Από τις 18 Μαΐου έκθεση του μήνα αποτελούν τα αυτοκρατορικά δώρα που αφιέρωσε η Μεγάλη Αικατερίνη στο ναό της Αγίας Τριάδας στο Λιβόρνο.

Το ταξίδι του Μίλερ στην Ελλάδα

Έκθεση για τον Γερμανό Καρλ Όφριντ Μίλερ, τον ελληνολόγο του

19ου αιώνα, ο οποίος αποφάσισε να πραγματοποιήσει επίσκεψη - προσκύνημα στη χώρα που άνοιξε ο κλασικός πολιτισμός. Η έκθεση «Ανομήτωντας τη χώρα των Ελλήνων με την πένα» διοργανώθηκε από το Ινστιτούτο Γκαίτε, διάρκειας έως τις 16 Μαρτίου, και παρουσιάζει τα σχέδια από την περιήγησή του Μίλερ στην Αθήνα, την Πελοπόννησο και τους Δελφούς. Τα σχέδια εκτύπησε ο Φρίντριχ Νάιζε, συνοδός του Μίλερ στα ταξίδια του. Τον Μάιο η έκθεση φιλοεξηγήθηκε στο Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών.

Οι τοιχογραφίες της Θήρας

Από τον Μάιο έως και τον Οκτώβριο του 2000 θα εκτίθενται στο Συνεδριακό Κέντρο Πέτρου Π. Νομικού στα Φθρά Σαντορίνης αναπαράξεις των τοιχογραφιών της Θήρας. Πρόκειται για πιστά αντίγραφα σε φυσικό μέγεθος των τοιχογραφιών από τα Ακρωτήρια.

Έκθεση ελληνικής κεραμικής

Στο Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, το πρώην Τζαμί στην πλάτη Μοναστηρακίου, εκτίθενται αντικείμενα ελληνικής κεραμικής, από τη συλλογή του Βασιλείου Κυριαζόπουλου. Πρόκειται για αγγεία σε μεγάλη ποικιλία μεγεθών και χρωμάτων, κατασκευασμένα από κεραμοποιοί στις αρχές του αιώνα.

Έκθεση νηζιάδων στην Αθήνα

Έκθεση νηζιάδων οργανώθηκε στην Αθήνα από τις 3 Απριλίου έως και τις 7 Μαΐου, με αντικείμενα από το Μουσείο Νηζιάδων της Θεσσαλονίκης, το μοναδικό στο είδος του στην Ελλάδα. «Οι νηζιάδων διαδρομές» οργανώθηκαν και με τη συνδρομή της Ελληνοαμερικανικής Ένωσης. Το Μουσείο Νηζιάδων της Θεσσαλονίκης διαθέτει 2.000 αντικείμενα από το χώρο του βιομηχανικού σχεδιασμού του 20ού αιώνα, από τα οποία έγινε επιλογή και κάποια μεταφέρθηκαν στην έκθεση της Αθήνας. Παράλληλα, δόθηκαν διαθέσιμα και προβλήθηκαν βίντεο και κινηματογραφικές ταινίες σχετικές με το θέμα.

Έκθεση για τον Παρθενώνα στα Σκόπια

Αντίγραφο της δυτικής ζωφόρου του Παρθενώνα, από τεχνητό μάρμαρο, μακέτες, προτύπωμα και φωτογραφικό υλικό εκτίθενται στα Σκόπια, σε σχετική έκθεση που οργανώσε το Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού και το ΝΠ.Π.Ο., με επιστημονικό επιμελητή τον αρχιτέκτονα, κ. Γ. Πανέτο. Η έκθεση έχει ήδη παρουσιαστεί και στο Βελγράδι, σε μια προσπάθεια τόνωσης της ελληνικής πολιτιστικής δράσης στα Βαλκάνια.

«Έλληνες στη Μόσχα»

Αντικείμενα από το Μουσείο Ιστορίας της Μόσχας φιλοεξηγήθηκαν στην Αθήνα από τις 23 Μαρτίου έως και τις

24 Μαΐου, στην έκθεση «Έλληνες στη Μόσχα» του Μουσείου «Βούδου - Ευταξία». Η έκθεση σκιαγραφεί το οδοιπορικό των σχέσεων Ρώσων και Ελλήνων από τον 16ο έως και τον 19ο α. μέσα από 160 πλαιδια πορτρέτων αλλά και από έργα Ρώσων καλλιτεχνών, όπως του Αρνου, του Μπενουά και άλλων. Επιπλέον, στην έκθεση παρουσιάζονται πολλές εκδόσεις και χαρακτηριστικά.

Μόνιμη έκθεση κυπριακών αρχαιοτήτων στη Νέα Υόρκη

Μόνιμη έκθεση με κυπριακές αρχαιότητες - από τη συλλογή του Αμερικανού πρόξενου στην Κύπρο (1865-1876) Λ. Π. φαν Τσονούλα - εγκαινιάστηκε στις 5 Απριλίου στο Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης της Νέας Υόρκης. Η συλλογή Τσονούλα περιλαμβάνει 35.573 ευρήματα, καλύπτοντας έτσι σχεδόν ολόκληρη την ιστορία του κυπριακού πολιτισμού, από την Εποχή του Χαλκού έως και τα ελληνιστικά και ρωμαϊκά χρόνια. Ωστόσο, το μουσείο, προκειμένου να υπάρχει μία πληρέστερη εικόνα, εκθέτει και μερικά αντικείμενα της Νεολιθικής και της Χαλκολιθικής περιόδου, τα οποία δεν ανήκουν στη συλλογή Τσονούλα.

«Τα αρχαία πλοία της Πίζας»

Έκθεση πραγματοποιείται στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Φλωρεντίας με θέμα «Τα αρχαία πλοία της Πίζας», η οποία εκθέτει τα υπολείμματα του ρωμαϊκού στόλου (3ος π.Χ. - 5ος μ.Χ. αι.) που αποκαλύφθηκαν στην Πίζα πριν από ενάμιση περίπου χρόνο. Η έκθεση είναι ιδιαίτερα πλούσια σε φορτία πλοίων, σύνεργα ναυπηγικής, ανθράκων οστέινα κατάλοιπα, αμοφορές.

Μόνιμη έκθεση της συλλογής Μητσότση

Σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο στο Μουσείο Χανίων τοποθετήθηκε και εκτίθεται η αρχαιολογική συλλογή Κωνσταντίνου και Μαρίκας Μητσότση. Η δωρεά της συλλογής στο ελληνικό Δημόσιο είχε γίνει από το 1994, τυπικά όμως το θέμα έληξε φέτος. Οι εργασίες για τη διαμόρφωση της αίθουσας στόχισαν περίπου 40 εκ. δρχ.

«Ακτίνες Ανέμων στη Θάλασσα»

Έκθεση με χειρόγραφους ναυτικούς χάρτες (ιστορικότυπος) πραγματοποιήθηκε στην Εθνική Αρχαιολογική Θεσσαλονίκης. Οι 12 σπάνιοι χάρτες αποτελέσαν «μετωδή άλλων» πολύτιμη πηγή στο οποίο οδηγούν τον καρβατιό, εφόσον απεικονίζουν τις διευθυνόμενες των ανέμων ως συστήματα πλεγμάτων πάνω στους χάρτες. Ανήκουν κατά κύριο λόγο στον 16ο αιώνα, μια περίοδο ιδιαίτερα σημαντική, αφού δεν διαθέτουμε πολλές πληροφορίες για τη ναυτική δράση στη Μεσόγειο. Οι πορτολάνοι αυτοί είναι έργα Ελλήνων και εκτίθενται στη Βε-

νεία, στο Μουσείο Correr, το οποίο και τους παραχώρησε για την έκθεση στη Θεσσαλονίκη. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι χάρτες και από εικαστική άποψη, αφού είναι στολισμένοι και εξαιρετικά επιμελημένοι. Ήδη από τον 16ο αιώνα οι πορτογάλοι αποτέλεσαν αυθεντικά κομμάτια.

Η Ελλάδα του Μπαρκόφ

Το όνομα του Alexander Barkoff έβρισκε σε πολλούς άγνωστο. Ο ίδιος όμως, και, πολύ περισσότερο, οι ακουράστητοι του, αποτελούν πολύ σημαντική μαρτυρία της ζωής στην Αθήνα του μεσοπολέμου.

Τόσο η έκθεση στο Μουσείο Μπενάκη όσο και η έκδοση του λευκώματος του με έργο του σε συνεργασία με το Ε.Λ.Ι.Α είναι οι πρώτες συστηματικές ενέργειες που γίνονται για την προβολή και αναγνώριση της καλλιτεχνικής αξίας των έργων του Barkoff.

Ο Alex Barkoff –ζωγράφος ρωσικής καταγωγής–, αφού περιπλανήθηκε αρκετά σε ευρωπαϊκές πρωτεύουσες στις αρχές του αιώνα, έφτασε το 1927 στην Ελλάδα, όπου ανακάλυψε το φως που θα αναδείκνυε τη ζωγραφική του. Σύμφωνα με τα λιγοστά βιογραφικά στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί, ο Barkoff ήταν ένας καλλιτέχνης του δρόμου, που ζωγράφιζε επί τόπου στήριχτες του κέντρες το ενδιαφέρον. Οι μεγάλες αδυναμίες του ήταν το Μοναχισμό με τις γύρω περιοχές, ο Παναστός, η Αίγινα.

Ο Barkoff αποτυπώνει στα έργα του στιγμιότυπα της καθημερινής ζωής και διασείζει με τα έρχα φαεικόχλινα χρώματα του ανθρώπινες ψυχούρες στο αστικό χώρο, αλλά και των ανθρώπων της βιοπάλης, σε συνδυασμό με τα αρχαία μνημεία.

Η γενική επιμέλεια της έκθεσης και του καταλόγου ανήκει στον ιστορικό, γενικό γραμματέα του Ε.Λ.Ι.Α, Δημήτρη Πόρτολο, η επιστημονική επίσημη στον Καθηγητή Ιστορίας της Τέχνης στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, Αντώνη Κωτζίδη, ενώ τη συγκέντρωση του υλικού, που ήταν και το πιο δύσκολο μέρος, ανέλαβε ο Θεόδωρος Γιαννούκος.

Η διάρκεια της έκθεσης στο Μουσείο Μπενάκη ήταν από 5 Φεβρουαρίου έως 5 Μαρτίου και στη συνέχεια η έκθεση μεταφέρθηκε στην "Καζα Μπάνια" της Θεσσαλονίκης έως τις 7 Απριλίου.

Ελληνικά νομίσματα

Το Υπουργείο Πολιτισμού στο πλαίσιο της προέβλεψε της πολιτιστικής μας κληρονομιάς στην περιφέρεια, παρουσίασε στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Ανδρού (21 Μαΐου έως 11 Ιουνίου 2000) την περιοδεύουσα έκθεση «Το Αιγαίο των νομισμάτων», που οργανώθηκε από το Νομισματικό Μουσείο και το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων με τη συνεργασία της ΚΑ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων.

Η έκθεση αποτελείται από σειρά

27 πιστών αντιγράφων επιλεγμένων νομισμάτων νησιών του Αιγαίου, που έχουν παραχθεί από το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων με την επιστημονική εποπτεία του Νομισματικού Μουσείου και πλούσιο εποπτικό υλικό.

Εκπός της έκθεσης είναι να παρουσιαστεί στο ευρύτερο κοινό τη νομισματολογία των νησιών του Αιγαίου και? όλη τη διάρκεια της αρχαιότητας και να αναδείξει την ποικιλία των εικονογραφικών θεμάτων των αρχαίων νομισμάτων μέσα από τα πιστά τους αντίγραφα.

Την έκθεση συνοδεύει ένας εμπειριστιασμένος κατάλογος στα Ελληνικά και τα Αγγλικά, έκδοση του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων, που επιμελήθηκε το επιστημονικό προσωπικό του Νομισματικού Μουσείου.

Ελευσίνια Μυστήρια

Η Association Sculpture au Palais Royal και το γαλλικό Υπουργείο Πολιτισμού, στο πλαίσιο της προώθησης της σύγχρονης δημιουργίας, προγραμματίσαν έκθεση στη Βάνας Ξένου (2-24/6/2000) στην Chapelle de la Salpêtrière στο Παρίσι. Η έκθεση τελεί υπό την αιγίδα του ελληνικού Υπουργείου Πολιτισμού.

Με την έκθεση αυτή, η οποία συμπίπτει με τους εορτασμούς της εισόδου στη νέα χιλιετία, οι οργανωτές δίνουν μεγάλο βάρος στη θεματική ενότητα με τίτλο "Ελευσίνια Μυστήρια". Στοιχείοντες σε μια ευρωπαϊκή αυτογνωσία, αναγνωρίζουν στην αρχαία ελληνική τέχνη μια παγκόσμια αλήθεια και μια αντικειμενική φιλοσοφική πραγματικότητα που συμβάλλεται από την Ελευσίνια ως το βαθύτερο σημείο του πολιτισμού μας. Η έκθεση της Βάνας Ξένου καλύπτει το συνολικό εκθεσιακό χώρο της Chapelle de la Salpêtrière με ενόπτες ζωγραφικές και γλυπτικές έργων μεγάλων διαστάσεων.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Διεθνές Συνεδρίο «Αρχαιολογία και Περιβάλλον στα Δωδεκάνησα: Έρευνα και πολιτισμικός Τουρισμός»

Στο πλαίσιο των επιστημονικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων του νέου Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών του πανεπιστημίου μας, διοργανώνουμε διεθνές Συνεδρίο με το ανωτέρω θέμα, το οποίο θα γίνει από τις 2 ως τις 5 Νοεμβρίου 2000.

Θεωρούμε το θέμα του συνεδρίου, τον τόπο διεξαγωγής και τη βαρύτητα αυτής της διεθνούς συνάντησης υψίστης σπουδαιότητας και εθνικής σημασίας.

Σκεπτικό:

Τα Δωδεκάνησα, ήδη από τους

πρωϊστορικούς χρόνους, αποτελούν ζωτικό χώρο του Αιγαίου ο οποίος, αν και βρίσκεται σε γειτνίαση με τον μικρασιατικό κορμό, εμφανίζεται ως αυτόνομη ενότητα που ανέπτυξε ιδιόμορφο πολιτισμό. Τα νησιά που απαρτίζουν το σύμπλεγμα της Δωδεκανήσου απλώνονται σε διαοριετικό μήκος και πλάτος στο Ν.Α. Αιγαίο και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων έντονη ποικιλιομορφία. Κάθε ένα από αυτά αποτελεί ξεχωριστό οικοσύστημα, το οποίο και συντέλεσε στο να δημιουργηθούν διαφορετικά πολιτισμικά συστήματα.

Ήδη από τη Νεολιθική περίοδο (6η - 4η χιλιετία π.Χ.) δημιουργήθηκε στο χώρο αυτό ένας πολιτισμός με προεκτάσεις στο νότιο Αιγαίο και στην ηπειρωτική Ελλάδα. Την Εποχή του Χαλκού δημιουργήθηκαν στα νησιά μινωικές αποικίες, οι οποίες στη συνέχεια αποτέλεσαν γέφυρα για την εξάπλωση των Μινωικών και των Μυκηναίων προς τη Μ. Ασία, την Κύπρο και τη Συροπαλαιστίνη. Στους ιστορικούς χρόνους η έντονη ανάπτυξη της Κω και της Ρόδου είχε σαν αποτέλεσμα τα νησιά αυτά να ελέγχουν μεγάλο μέρος της αντικής μικρασιατικής ακτής.

Η αρχαιολογική έρευνα στα Δωδεκάνησα άρχισε από Ιταλούς αρχαιολόγους στο πρώτο μισό του αιώνα και συνεχίζεται από διαπεριετικές Έλληνες και Ξένους αρχαιολόγους. Παράλληλα με την αρχαιολογική έρευνα, στον ίδιο χώρο τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει πολλές έρευνες σε τομείς όπως η περιβάλλον, η παλαιοντολογία και η περιβάλλον, που συνδέονται άμεσα με τη μελέτη προϊστορικών και ιστορικών κοινωνιών. Ένα τεράστιο αρχαιολογικό υλικό αναμένει να δημοσιευθεί, ενώ σημαντικά μνημεία, που έχουν αποκαλυφθεί και τα οποία αναμένεται να αναδειχθούν και να ενταχθούν στη σύγχρονη ζωή, συνεισφέροντας στην ήδη αναπτυσσόμενη τουριστική υποδομή των νησιών.

Θεμάται που έχουν σχέση με την αρχαιολογία και το περιβάλλον στα Δωδεκάνησα πρόκειται να αποτελέσουν το αντικείμενο Διεθνούς Συνεδρίου, που υπολογίζεται να γίνει το πρώτο δεκαήμερο του Νοεμβρίου 2000 στη Ρόδο.

Η θεματολογία του συνεδρίου θα είναι η εξής:

- Αρχαιολογική έρευνα και παλαιοπεριβάλλον.
- Φυσικές επιστήμες και αρχαιολογία.
- Οικολογία, κοινωνική ανθρωπολογία.
- Αρχιτεκτονική αρχαιολογικού τοπίου.
- Ανάδειξη ιστορικών συνόλων.
- Αρχαιολογικό ιστορικό σύνολο και πολιτισμικός τουρισμός.

Συμπεριετική-Ανακοινώσεις-Περιλήψεις

Όσοι ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν, να αποτελέσουν το αργότερο ως τις 15 Ιουνίου 2000 περίληψη μιας ή μιας σελίδας Α4 με τον τίτλο, το όνομα (-τα) των συγγραφέων και τις διευθυνσεις τους, συμπληρωμένη με τις ηλεκτρονικές διεευθύνσεις (e-mail), για άμεση επικοινωνία, στους κάτωθι:

Αρχαιολογικά - Ιστορικά - Ανθρωπολογικά - Αρχιτεκτονικά θέματα: Δρ Αδαμάντιος Σάμψης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, Δημοκρατίας 1, Ρόδος 85100 (email: adsampson@rhodes.aegean.gr)

Παλααιοεβραϊκό - Φυσικές επιστήμες - Οικολογία: Καθηγήτρια Ιωάννη Λυριτζή, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, Δημοκρατίας 1, Ρόδος 85100 (email: liritzis@rhodes.aegean.gr)

Μετακινήσεις - Διαμονή

Λόγω του αυξημένου αριθμού ανακουνώσεων, και δεδομένου ότι η οργανωτική επιτροπή προτίθεται να καλύψει τα έξοδα διαμονής των εισηγητών, οι περιλήψεις θα κριθούν από την οργανωτική και από τη συμβουλευτική επιτροπή σε ό,τι αφορά την αποδοχή τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις ίσως ζητηθούν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο της εισήγησης.

Διδάκτρα εγγραφής

Η εγγραφή είναι 10.000 δραχ. Περιλαμβάνει το έντυπο υλικό, συμμετοχή – παρακολούθηση – και της εκπαιδευτικής εκδρομής.

Διοργάνωση Πρακτικών

Οι εισήγησεις θα δημοσιευθούν σε έγκυρο επιστημονικό περιοδικό μετά από κρίση από διεθνούς κύρους επιστήμονες. Τα κείμενα θα δημοσιευθούν στην αγγλική γλώσσα με περιληψη δύο σελίδων στο Ελληνικό.

Πληροφορίες: Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών Δημοκρατίας 1, Ρόδος 85100 Τηλ. & Τηλεομοιοτυπία: 0241-99320 E-mail: liritzis@rhodes.aegean.gr

Συλλογή Βελιμέζη

Στις αρχές Ιουνίου, στα πλαίσια της έκθεσης Βελιμέζη και με τη συμμετοχή 30 επιστημόνων, πραγματοποιείται Διεθνές Συμπόσιο με τίτλο: "Il contributo veneziano nella formazione del gusto bizantino e neopellenico (XV-XVII sec.)"

Θεσσαλική Κεραμική

«Θεσσαλική Κεραμική - Χώμα και νερό από την Προϊστορία στην 3η Χιλιετία» είναι το θέμα διήμερου συνεδρίου που οργανώνεται στη Λάρισα στις 16 και 17 Σεπτεμβρίου 2000.

Συνέδριο για τα Βαλκάνια στο Χάρβαρντ

Στις 11 και 12 Φεβρουαρίου πραγματοποιήθηκε στο Χάρβαρντ το ετήσιο συμπόσιο «Συκράτης Κόκαλης» με θέμα τα Βαλκάνια. Στο συνέδριο συμμετείχαν πολλοί ακαδημαϊκοί αλλά και μεταπτυχιακοί φοιτητές από ολόκληρο τον κόσμο. Οι έξι συνολικά ενότητες που καλωθήθηκαν ήταν: «Ιστορία και Εθνικισμός», «Εθνότητα, Ταυτότητα και Σύγκρουση», «Θρησκεία», «Ανθρώπινο

λόγιο», «Μετάβαση» και «Πολιτική», καθεμία από τις οποίες περιλάμβανε πολλές επιμέρους εισηγήσεις.

Συμπόσιο για την Επτάνησο Πολιτεία

Την συμπλήρωση 200 ετών από την ίδρυση της Επτανήσου Πολιτείας, του πρώτου ανεξάρτητου ελληνικού κράτους, τίμησε το Κέντρο Μελετών Ιονίου και το Τμήμα Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, οργανώνοντας Διεθνές Συμπόσιο Ιστορίας με αυτό το θέμα, στην Κέρκυρα, από 18 έως 20 Μαΐου.

Συνέδριο Ισπανο-εβραϊκής γλώσσας

Η γλώσσα των Σεφραδαίων Εβραίων της βιβλικής Χερσονήσου –οι οποίοι μετά τον διωγμό του 1492 εγκαταστάθηκαν σε μεγάλο ποσοστό στη Θεσσαλονίκη– ήταν το θέμα του 2ου Διεθνούς Συνεδρίου Ισπανο-εβραϊκής γλώσσας που διοργανώθηκε στην συμπρωτεύουσα τον Απρίλιο από την Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης. Ιστορικοί και γλωσσολόγοι από την Ελλάδα και το εξωτερικό προσπάθησαν να διαφωτίσουν την εξαιρετικά ενδιαφέρουσα ιδιαιτυπία της γλώσσας αυτής, γνωστής και ως λαβνίτο, η οποία έχει επιβιώσει χωρίς να υπάρχει γεωγραφική συγκέντρωση των ανθρώπων που την μιλούν.

Τουρκολογικό Συνέδριο στο Ρέθυμνο

Ολοκληρώσει τον Ιανουάριο τις εργασίες του το τέταρτο διεθνές τουρκολογικό συνέδριο του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών Ρεθύμνου. Το θέμα που εξετάστηκε ήταν ο «Καπούδαν Πασάς, το αξίωμα και η επικράτεια του», ο θεσμός δηλαδή του αρχιναυαρχού του οθωμανικού στόλου. Παράλληλα, προσδιόριστηκε και ο ρόλος των Ελλήνων στο ναυτικό του Οθωμανών πριν από την κατάρυξη της Βυζαντινής αυτοκρατορίας.

Ελληνικός Ρομαντισμός

Διήμερο επιστημονικό συμπόσιο με θέμα τον ελληνικό ρομαντισμό οργανώσε η Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού της Σχολής Μωραΐτη. Μεγάλη είναι η ποικιλία των θεμάτων που εξετάζονται, γιατί ο ρομαντισμός αντιμετωπίζεται καθολικά, ως κίνημα εμφανιζόμενο τόσο στην ποίηση και την τέχνη όσο και στην πολιτική και την ιδεολογία.

Διημερίδα μουσειολογίας στη Σπάρτη

Διημερίδα με θέμα την οργάνωση εκθέσεων στα μουσεία βάσει των σύγχρονων μουσειολογικών μεθόδων πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στη Σπάρτη. Παράλληλα εξετάθηκαν και συγκεκριμένα θέματα που αφορούν τη

Λακωνία, όπως η ανέγερση νέου αρχαιολογικού μουσείου, η οποία έχει εγκριθεί από το ΥΠΠΟ. Το νέο μουσείο ενδεδειγμένο να γίνει στο χώρο του παλαιού εργοστασίου «Μιομπίε».

CAA 2000, 18-21 Απριλίου, Λουμπλιάνα (Σλοβενία)

Με τον τίτλο «Computing Archaeology for Understanding the Past» πραγματοποιήθηκε πρόσφατα η ετήσια διάσκεψη του διεθνούς συνεδρίου της Ένωσης για τις εφαρμογές της Πληροφορικής στην Αρχαιολογία (Computer Applications in Archaeology) και της Επιτροπής IV της UISPP (Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques).

Οι εναρκτήριες ομιλίες συνόψισαν τις εξελίξεις και τις προοπτικές της έρευνας στις εφαρμογές αναλυτικών μεθόδων και στατιστικής και στην ανάπτυξη συστημάτων γεωγραφικής και ιστορικής πληροφορίας. Από τις τάσεις που έφερσαν στο προσκήνιο οι πολυάριθμες ανακοινώσεις σημειώθηκε η ολοένα ευρύτερη χρήση τρισδιάστατων ψηφιακών αναπαραστάσεων είτε στις αρχαιολογικές βάσεις τεκμηρίωσης, είτε στα συστήματα καταγραφής των ανασκαφικών πληροφοριών, είτε για την προβολή των δεδομένων με σκοπό τη δοκιμή ερμηνευτικών προσηγήσεων. Επισημαίνεται ακόμη η προώθηση λειτουργιών συστημάτων γεωγραφικής πληροφορίας στα εθνικά πληροφορικά συστήματα διαχείρισης της πολιτισμικής κληρονομιάς (μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι) όσο και η διερεύνηση των τύπων πληροφοριών που αυτά περιλαμβάνουν, ώστε να λειτουργούν και ως εργαλεία προβλέψεων και λήψης αποφάσεων. Ενδιαφέρουσες παρουσιάσεις κάλυψαν τις εφαρμογές συστημάτων γεωγραφικής πληροφορίας για την ερμηνεία των δεδομένων της επιφανειακής έρευνας –όπου τονίστηκε η ανάγκη αξιολόγησης των μεθοδολογικών προσηγήσεων– και της ανάλυσης του χώρου (landscape, regional, landscape). Αρκετές ανακοινώσεις ασχολήθηκαν με θέματα δημοσίευσης στο διαδίκτυο, αρχαιοθήκης και διατήρησης των ψηφιακών δεδομένων, που παρήχθησαν για ερευνητικούς σκοπούς (χαρτογράφηση πληροφορίας, τρισδιάστατες αναπαραστάσεις, βάσεις δεδομένων, κ.λπ.), προς όφελος της διεθνούς ερευνητικής κοινότητας. Αντίθετα, πολύ λίγες ανακοινώσεις έδωσαν παραδείγματα επεξεργασίας του περιεχομένου για την επικοινωνία και τη διάδοση του στο ευρύτερο κοινό. Ένας μεγάλος αριθμός φοιτητών εθνικών τμημάτων για τις εφαρμογές της Πληροφορικής στην Αρχαιολογία του Πανεπιστημίου του Αλμπς (Δανία) μονοπάτησε τις παρουσιάσεις στις ειδικά αφιερωμένες σε νέους επιστήμονες παράλληλες συνεδρίες (πρόγραμμα και περιλήψεις ανακουνώσεων: <http://www.zrc-sazu.si/caa/index.htm>).

Η επόμενη διοργάνωση θα φιλοξενηθεί στο Πανεπιστήμιο του Γοττλάντ

(Συζήτση, 25-29/4/2001, cna.hgo.se), ενώ στην του 2002 διεξήχθη και κέρδιζε το Ινστιτούτο Παιδαγωγικής του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας του Ηρώδτη του Κρήτης.

K.X.

Ημερίδα ΓΓΕΤ για την οικονομική ενίσχυση της «πολιτισμικής βιομηχανίας»

Οι δραστηριότητες της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας για την ανάπτυξη της ελληνικής πολιτισμικής βιομηχανίας παρουσιάστηκαν σε ειδική ημερίδα, στις 3 Μαρτίου στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (ο όρος «πολιτισμική βιομηχανία» χρησιμοποιείται για τις εφαρμογές πληροφορικής με σκοπό την ανάπτυξη και παροχή προϊόντων και υπηρεσιών πολιτιστικού περιεχομένου στο κοινωνικό σύνολο).

Στο πλαίσιο των χρηματοδοτήσεων ύψους περίπου 10 δισεκατομμυρίων του δεύτερου Επιχειρησιακού Προγράμματος Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΠΕΤ II) ιδρύθηκε το Ινστιτούτο Πολιτιστικής και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας Ειδικής Εφαρμογής (ΙΝΕΤΕΕ), που δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία των ερευνητικών φορέων της ΓΓΕΤ, έγινε δυνατή η κτηριακή επέκταση και η ανάπτυξη του Τεχνικού Μουσείου Θεσσαλονίκης, ενώ υλοποιήθηκαν ποικίλα προγράμματα και εφαρμογές πληροφορικής, που αποτέλεσαν τα θέματα των ομιλιών και της ειδικής έκδοσης στο πλαίσιο της ημερίδας (Μεταφορικό Λεωκίνητρο, ΑΛΙΚΗ, LA.TE.CA, Θρακικές Ηλεκτρονικές Θησαυρούς, Ανάβροχοι, Κυκλάδες - Χώρας και Χρόνος (Αρχαίολογία - 1, 4, σσ. 123-126), ArchaeoNet, Αγάλια, Θάλαττα, κ.α. (παρουσίαση των παλαιότερων προγραμμάτων - περιοδική έκδοση του Τμήματος Τεκμηρίωσης του Μουσείου Μοναχί μίτος, 3, 1996, "Τρέχοντα ερευνητικά προγράμματα", σελ.43-47).

Ο σχεδιασμός των μελλοντικών δράσεων της ΓΓΕΤ (ΕΠΕΤ III) είναι σε εξέλιξη. Πληροφορίες: κα Μαρία Αντωνίου, τηλ. 72 40 160.

K.X.

BIBLIA

Μολυβδόσκέπασση
Φραγκίσκος Κεφαλληνιώτου
Εκδ. ΥΠ.Π.Ο., 8η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Αθήνα 1999

Η Μολυβδόσκέπασση του νομού Ιωαννίνων είναι ένας παλιότερος ακριτικός οικισμός κατά στα ελληνοαλβανικά σύνορα, 10 χμ. από την Κόνιτσα. Ονομάστηκε έτσι όταν κατά την Τουρκοκρατία η επιμυσία της Μονής επισκέπτεται στον οικισμό. Στις πηγές αναφέρεται επίσης ως Δεπολίτσα. Από το 1298 αναφέρεται ως έδρα της αρχιεπισκοπής Πυλωνιακής με καθεδρόση από τους Αγίους Αποστόλους. Μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης τοποθετείται πέμπτη στον κατάλογο των εξαρτημέ-

νων από το Πατριαρχείο αρχιεπισκοπών. Σε όλη τη διάρκεια της τουρκοκρατίας μαρτυρούνται στοιχεία θρησκευτικής και κοινωνικής ζωής του οικισμού.

Τα εκκλησιαστικά μνημεία που έχουν διασωθεί παραμένουν αδιάφωτα μάρτυρες της αδιάσπαστης συνέχειας του οικισμού από τη μέση βυζαντινή περίοδο μέχρι σήμερα. Η εν ενεργεία Βυζαντινή Ι.Μ. Μολυβδόσκέπαστος εξοικονομεί και στις μέρες μας να είναι τόπος προσκλήματος και λατρείας. Ο ναός των Αγίων Αποστόλων αποτελεί και σήμερα την ενορία της Κοινότητας, ενώ όλα τα άλλα βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία βρίσκονται μέσα στον οικισμό.

Το Υπουργείο Πολιτισμού, διά της 7ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων τα έτη 1992-1993 και 1998-1999 (στο πλαίσιο του προγράμματος Interest II της Περιφέρειας Ηπείρου) ολοκλήρωσε τη στερέωση των μνημείων του οικισμού και τη συντήρηση των εικόνων τους. Επίσης, έχει προγραμματιστεί και η συντήρηση των τοιχογραφιών της Κοίμησης της Θεοτόκου και των Αγίων Αποστόλων.

Το ενημερωτικό φυλλάδιο, που αποτελεί αφιέρωμα στην ακριτική περιοχή, περιέχει φωτογραφικό τεκμηριωτικό υλικό των εργασιών που εκτελέστηκαν με αυτοπεποίθηση και είναι δίγλωσσο (Ελληνικά, Αγγλικά).

Α' Συνάντηση Βυζαντινολόγων της Ελλάδος και της Κύπρου

Πρακτικά
Εκδ. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα 1999

Η Συνάντηση πραγματοποιήθηκε στα Ιωάννινα στις 25-27/09/1998. Έλαβαν μέρος 230 βυζαντινολόγοι από διάφορες περιοχές της Ελλάδας και απειρίεθαι 100 ομιλήτες. Σκοπός της Συνάντησης ήταν να δοθεί η ευκαιρία στους Έλληνες και τους Κύπριους βυζαντινολόγους ερευνητές όλων των κατευθύνσεων να γνωριστούν μεταξύ τους και να ανταλλάξουν ελεύθερα τις απόψεις τους για τα προβλήματα που αντιμετωπίζονται στον κλάδο και στην έρευνα. Η Συνάντηση έφερε στο φως πολύ σημαντικά αποτελέσματα σχετικά με την πρόοδο της έρευνας.

The Creation of Modern Athens

Eleni Bastea
Εκδ. Cambridge University Press, New York 2000

Με υπότιτλο "Σχεδιάζοντας το Μύθο", η Ελένη Μπαστεά ασχολείται με τον πρώτο πολεοδομικό σχεδιασμό της πόλης των Αθηνών, κατά τον 19ο αιώνα, που βαθιά παράλληλα με τη δημιουργία της νέας ελληνικής ταυτότητας του έθνους. Ο σχεδιασμός της πόλης γίνεται από έθνοιο αλλά στριγγίζεται στην εφαρμογή κλασικών αρχαιοελληνικών προτύπων. Πρόκειται για αξιόλογη με-

λέτη που, από 7 κεφάλαια που την αποτελούν, συνδυάζει την αρχιτεκτονική έρευνα με την ιστορική παρουσίαση και την κοινωνική μελέτη του 19ου αιώνα.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Από τον κ. Τριαντ. Δ. Παπαζών, λάβωμε την παρακάτω επιστολή:

Σχετικά με τις πληροφορίες που μεταδόθηκαν από το παραρτηριο "Reuters", ότι στο περιοδικό Science δημοσιεύεται άρθρο του ανθρωπολόγου κ. Α. Μπαρτζώκα, σύμφωνα με το οποίο ο τόπος της Βεργίνιας δεν ανήκει στον Φίλιππο Β' της Μακεδονίας, αλλά στο γιο του, Φίλιππο τον Αρραβίο, οι αρχαίες πηγές στις οποίες προβάλλεται με τους δόνους τις ελέγχ πληροφορίες:

Ο βασιλιάς Φίλιππος Β' δολοφονήθηκε στις Αγίες (Βεργίνα) το 336 π.Χ. και τάφηκε από το γιο του βασιλιά Αλέξανδρο τον επόμενο χρόνο στην ίδια πόλη. Η τελευταία του γυναίκα, Κλεοπάτρα, δολοφονήθηκε η οδηγήθηκε στην αυτοκτονία το 334/333 στην Πέλλα [Ιουστ. Επιστ. (IX 7), Παισαυ. (VII 7)].

Το 323 π.Χ. πέθανε στη Βαβυλώνα ο Μ. Αλέξανδρος και το 321 π.Χ. τάφηκε στην Αλεξάνδρεια. [Διοδ. Σικελ. (II 4, 3, 28, 2), Παισαυ. Αττικά (5-6), Αριανός «Τα μετά Αλέξανδρον» (στ. 8, 25), Στράβ. (XVII C.794, 1.8.), Ακλιανός, "Ποικιλία Ιστορία" (12, 6)].

Το 321 π.Χ. η γυναίκα του Μ. Αλεξάνδρου Ρωξάννη μαζί με το νηπιακή ηλικίας γιο τους Αλέξανδρο Δ' επέστρεψαν στη Μακεδονία και το 311 π.Χ. δολοφονήθηκαν από τον Κάσσανδρο στην Αμφίπολη [Διοδ. Σικελ. (II 39, 51, 4), Στράβ. (XII C.794, 5-9), Ιουστ. Επιστ. (XV 2, 4-5)].

Ο βασιλιάς Αρραβίος - Φίλιππος, γιος του Φίλιππου Β' και ερασιόλης αδελφός του Μ. Αλεξάνδρου, δολοφονήθηκε μαζί με τη γυναίκα του και την πεθερά του το 317 π.Χ. στην Πέλλα από την Ολυμπιάδα, και το 316 π.Χ. επαναστάθηκε από τον Κάσσανδρο στη Αιγές [Διοδ. Σικελ. (II 51, 4), Αθηναίου Δεμιστο, (IV, 15, 5), Παισαυ. Α Αττικά (25-26)].

Το 316 π.Χ. δολοφονήθηκε από τον Κάσσανδρο στην Πύδνα η μητέρα του Μ. Αλεξάνδρου Ολυμπιάδα.

Ετσι διαγράφεται από το αρχαίο ιστοριογραφικό από το 336-311 π.Χ. το τέλος της ζωής των βασιλέων Φίλιππου Β', Αρραβίου-Φίλιππου και Μ. Αλεξάνδρου μετά των οικογενειών των.

Το 274 π.Χ., όταν βασιλεύει της Μακεδονίας ήταν ο Αντίγονος Γοναττός, ο βασιλιάς της Ηπείρου Πύρρος κατέλαβε ειρηνιστικά τη Μακεδονία. Όταν τα στρατεύματα του Πύρρου έφθασαν, όπως περιγράφεται από πολλούς αρχαίους ιστορικούς, στη Αιγές, δεν άφησαν τίποτε όρθιο. Εούλησαν με μανία όλους τους βασιλικούς τάφους, διατήσαν όλους τους θρησμούς τα δε από όλων των βασιλέων τα διασώσαν, για την ολοκλήρωση δε του κα-

ταοτροφικού τους έργου εγκατέστησαν εκεί φρούρα μεταφορών Γαλατών οι οποίοι παρέμεναν επί εδέμνιο (Πλούτ. Πύρρος (XXV)), Διός, Σκελ. (XXII, 12). Δεν διασώθηκαν επομένως από τη σύληση αυτή τα οστά του Φίλιππου Β' και του Αρριδαίου, όπως είχε συμβεί με όλους τους άλλους βασιλείς.

Είμαστε τελείως άσχετοι με την ανθρωπολογία, την ανατομία και, γενικότερα, με την Ιατρική επιστήμη! Τα στοιχεία όμως που προκύπτουν από τις πηγές της αρχαίας Ιστορίας σε συνδυασμό με τα τορκικά κτερίσματα και ευρήματα της Βεργίνης είναι σημαντικά. Είναι σε ορισμένες περιπτώσεις αντιρρηκτικά και μας δίνουν το δικαίωμα να υποστηρίξουμε και να μπορούμε να αποδείξουμε ότι τα οστά και τα κτερίσματα που απεκάλυψε ο καθηγητής Ανδρόνικος δεν έχουν σχέση με το βασιλιά Φίλιππο Β', την τελευταία του γυναίκα Κλεοπάτρα και τον, ανάποδο πνευματικά για τον, βασιλιά Αρριδαίο-Φίλιππο. Δεν έχουν ελάχιστη σχέση και με άλλα βασιλικά πρόσωπα που έχουν ταφεί στη Νεκρόπολη της Βεργίνης πριν από το 274 π.Χ.

Δεν είναι επομένως, όπως προκύπτει, ούτε ο βασιλιάς Φίλιππος Β', ούτε ο γιος του βασιλιάς Αρριδαίου-Φίλιππος ο κενός της Βεργίνης.

Στο ερώτημα για το ποιος μπορεί να ήταν ο βασιλιάς αυτός, γράψαμε δυο σχετικά βιβλία. Το ένα το 1993 και το δεύτερο πρόσφατα.

Το ένα Αρριδαίο αναφερόμαστε σε άρθρο μας στο περιοδικό *Ιστορία* (Φεβρ., 1999).

Το συμπέρασμα μας από τη μακροχρόνη αυτή ερευνητική μας προσπάθεια στο χώρο της Βεργίνης είναι ότι: «Οι αρχαίοι Μακεδόνες ύστερα από δυο ανεπιτυχώς προσπάθειες για τις οποίες αναφέρονται οι Διόδ. Σικελιώτης (II 29-30) και Αλιανός (*Ποικιλία Ιστορία* (II 64)), μπόρεσαν να αφαιρέσουν αρχότερα τα λείψανα του Μ. Αλεξάνδρου από την Αίγιπτο και να μεταφέρουν επίσημα από την Αμφίπολη τα οστά της Ρωξάνης και του δωδεκάχρονου γιου τους Αλεξάνδρου Δ' και τα εναποβέβησαν επί Αντιγώνη Γονατά μετά το 274 π.Χ. στις Ανές».

Είμαστε πρόθυμοι να προσλάβουμε σε διάλογο με τους αρχαιολόγους και τον κ. Μπαρτζίκια για να παρουσιάσουμε τα αποκατεκτεταμένα στοιχεία τα οποία επικυλοποιούμε, πιστεύοντας ότι έτσι θα μπορούσε να αποκαλυφθεί η ιστορική αλήθεια για το επίμαχο αυτό θέμα.

Θεσσαλονίκη 23/4/2000

Τριαντ. Δ. Παλαζής

Ιστορικός Ερευνητής

Παπατέρου 7 Αθίνα 55 131

Τηλ. Fax: 031 - 413 419

Επιστολή

Προς Ημερήσιο Τύπο

Κοινοποιήσι: - Υπουργείο Πολιτισμού, Γραφείο Υπουργού, - Υπουργείο Εσωτερικών, Γραφείο Υπουργού, - Υπουργείο Παιδείας, Γραφείο Υπουργού, - Υπουργείο Εργασίας, Γραφείο Υπουργού, - ΟΕΕΚ, Προέδρου Δ.Σ.

Αγαπητοί Κύριοι,

Αποφασίσαμε να στείλουμε αυτή την επιστολή στον ημερήσιο Τύπο καθώς και στα γραφεία των υπουργών Πολιτισμού, Εσωτερικών, Παιδείας και Εργασίας, όπως και στον Προέδρου Δ.Σ. του ΟΕΕΚ, θεωρώντας πως οι συνεχιζόμενες άσχημες συνθήκες στο επαγγελματικό μας χώρο έχουν πλέον φτάσει σε οριακά επίπεδα.

Όπως θα διαπιστώσετε πρόκειται για μια ανοιχτή επιστολή προς όλους εκείνους που εμπλέκονται στον τομέα μας άμεσα ή έμμεσα, ηθελήμενά ή όχι. Και είναι «ανοιχτή» γιατί δεν κάνουμε απλώς αναφορά στα επαγγελματικά και εκπαιδευτικά προβλήματα των αποφοίτων και σπουδαστών των Ι.Ε.Κ. στις συγκεκριμένες ειδικότητες, αλλά είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε με όλους τους εμπλεκόμενους τα προβλήματα αυτά, και σίγουρα είμαστε οι τελευταίοι που τους στρέφει η διάθεση για κάτι τέτοιο.

Όταν το 1992 ο θεσμός των Ι.Ε.Κ. θεσμοθετήθηκε με το νόμο υπ' αριθμ. 2009, κανείς δεν φανταζόταν πως 8 χρόνια μετά δεν θα είχαν διασφαλιστεί νομικά τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων του!

Σήμερα οι απόφοιτοι των Ι.Ε.Κ. αποκτούν, μετά την επιτυχή εξέτασή τους (γραπτή και προφορική), Δίπλωμα Επαγγελματικής Κατάρτισης χωρίς μεταδευτεροβάθμια επαγγελματική κατάρτιση αναγνωρισμένη στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως Επίπεδο 3+ (Vocational Training) σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 231/29-7-98, με το οποίο αναγνωρίστηκε στο ελληνικό δίκαιο ο τίτλος 92/1-Ε.Ο.Κ.

Η αναγνώριση του Διπλώματός όμως στην Ελλάδα δεν γίνεται από κανένα άλλο Υπουργείο ή Δημόσιο Φορέα (π.χ. Εφορείες Αρχαιοτήτων) παρά μόνο από το Υπουργείο Παιδείας!

Επισημαίνουμε τα εξής:

1. Ο ΟΕΕΚ ως υπεύθυνος για τον καθορισμό των επαγγελματικών δικαιωμάτων, συντάσσει μόλις το καλοκαίρι του 1999 τα επαγγελματικά δικαιώματα των περισσότερων από τις περίπου 150 ειδικότητες (ανάμεσα τους και αυτές των Τεχνικών Σύντηξης, Εργών Τέχνης, Εργων Ζωγραφικής, Βιβλιοσκέυξης & Αρχαιολογικού, Αναστήλωσης & Αποκατάστασης παραδοσιακών κτηρίων)! Το σχετικό προσεδίο νόμου, όμως, βρίσκεται ακόμα στο γραφείο του Προέδρου του Δ.Σ. του ΟΕΕΚ! Μήπως θα μπορούσε κάποιος να μας δώσει μια επίσημη αιτιολογία ή - αν και είναι μάλλον απίθανο - μια συγκεκριμένη ημερομηνία υπογραφής του;

2. Γνωρίζουμε πως εδώ και τουλάχιστον δυο χρόνια υπάρχει εισηγήσεις του υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων προς την υπουργό Εσωτερικών, Διεύθυνση Διοικήσεως, Αποκέντρωσης για την αλλαγή του Δημοσιολογικού Κώδικα και την θεσμοθέτηση της βαθμίδας «Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ε.Κ.)» ώστε να προστεθεί στις ήδη υπάρχουσες. Θεωρούμε πως είναι τραγικό 8 (!) ολόκληρα χρόνια μετά την θεσμοθέτηση της

Μεταδευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Κατάρτισης να μην υπάρχει η ανάλογη πρόβλεψη στον ελληνικό Δημοσιολογικό Κώδικα.

3. Θα μας ενδιέφερε να υπάρξει μια ερευνητική επιστολή ή εγκύλιος σχετικά με το νόμο υπ' αριθμ. 2738/9-9-1999, όπου στην παράγραφο 6 του άρθρου 21 αναφέρεται ότι: «με τα διατάγματα αυτά μπορεί να καθοριστούν το δίσπλωμα επαγγελματικής κατάρτισης των Ι.Ε.Κ. ως προπρόν διαρισμού σε θέσεις κλάδων ή ειδικοτήτων κατηγορίας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ)».

Η ερευνητική από το Υπουργείο Εσωτερικών θεωρείται μάλλον απαραίτητη καθώς το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων & Απολλοτρούσεων, για παράδειγμα, δεν αναγνωρίζει το δίσπλωμα Επαγγελματικής Κατάρτισης των Ι.Ε.Κ. και δεν μας συμπεριλαμβάνει στις προκηρξίες του για την πρόσληψη προσωπικού!

4. Στα διαρρησιακά φυλλάδια του ΟΕΕΚ γίνεται λόγος για την ύπαρξη βιβλιοθηκών και πλήρους εξοπλισμένων εργαστηρίων ανά ειδικότητα. Από προσωπική επαφή μας με τους χώρους των Ι.Ε.Κ. αλλά και από συζητήσεις με τους σπουδαστές, τουλάχιστον όσον αφορά τα εργαστήρια του κλάδου της Σύντηξης, παρατηρήθηκαν σοβαράτα ελλείψεις σε μελετητική υποδομή καθώς επίσης και μικρή οικονομική επιβάρυνση των σπουδαστών για την αγορά αλώλων υλικών και εργαλείων απαραίτητων για την σωστή κατάρτιση τους.

Ζητούμε μια έγγραφη απάντηση από την διεύθυνση του ΟΕΕΚ σχετικά με τα υλικά και τα εργαλεία που είναι υποχρεωμένοι οι διευθυντές των δημοσίων και ιδιωτικών Ι.Ε.Κ. να παρέχουν στους σπουδαστές των προαναφερόμενων ειδικοτήτων, όπως δικαιούνται από το νόμο (άρθρο 3, παράγραφος 3 του Σύντάματός).

5. Θα θέλαμε, τέλος, να επισημώσουμε πως ο τομέας της Σύντηξης Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού είναι ίσως ο μόνος όπου εδώ και 10 (!) χρόνια δεν έχει γίνει πρόσληψη μόνιμου προσωπικού για κάλυψη αρχικών θέσεων στις Εφορείες Αρχαιοτήτων, αν και τουλάχιστον 40 συντηρητές έχουν συντεταχθεί στο αντίστοιχο διάστημα. Φανταία πως ο «νέμος Πεπονιά» δεν ίσχυε για την αντικατάσταση των μόνιμων υπαλλήλων του Δημοσίου τομέα που συνταξοδρατούνται, σε έναν κλάδο όπου, όπως εύκολα καταλαβαίνει κανείς, είναι ιδιαίτερης σημασίας για τη χώρα μας. Υπενθυμίζω για αυτή την κατάσταση είναι η ελλιπής χρηματοδότηση του Υπουργείου Πολιτισμού για την εφαρμογή ενός προγράμματος συστηματικής αντιμετώπισης των αναγκών της συντήρησης των ευρημάτων και των μνημείων της Ελλάδος.

Όπως γίνεται συνήθιστο, τα προβλήματα είναι αρκετά και πλέον είναι άμεση η ανάγκη για την άμεση απόφαση που θα δώσει λύση σε αυτά.

Επιθυμώ, για τη συνεννόηση όλων όσοι εμπλέκονται στα παραπάνω καθώς επίσης ζητάμε την έγγραφη απάντηση στο ζητήματα που θέσαμε.